

NUORTEN KOKEMUKSIA JA ODOTUKSIA KOKEMÄ- EN SEURAKUNNAN NUORISOTYÖSTÄ

”Mentäs yhdessä vaikka johonkin jumalanpalvelukseen...”

Niina Koivisto

Opinnäytetyö, kevät 2018

Diakonia-ammattikorkeakoulu

DIAK, Helsinki

Sosiaalialan koulutusohjelma

Kristillisen lapsi- ja nuorisotyön
suuntautumisvaihtoehto

Sosionomi (AMK) + kirkon nuori-
sotyönohjaajan virkakelpoisuus

TIIVISTELMÄ

Koivisto, Niina. NUORTEN KOKEMUKSIA KOKEMÄEN SEURAKUNNAN NUORISOTYÖSTÄ. ”Mentäs yhdessä vaikka johonkin jumalanpalvelukseen...” Kevät 2018. s. 46, 1 liite, Diakonia-ammattikorkeakoulu, Sosiaalialan koulutusohjelma, Kristillisen lapsi- ja nuorisotyön suuntautumisvaihtoehto.

Opinnäytetyön tavoitteena oli tutkia, mitä kokemuksia rippikouluikäisillä nuorilla on seurakunnan toiminnasta, miten toiminnasta tulisi tiedottaa sekä millaisia toiveita nuorilla on seurakunnan toiminnalle. Opinnäytetyön aineisto kerättiin rippikoululaisten ja isosten ryhmähaastatteluilla kesällä 2017. Haastattelumuotona oli temahaastattelu, ja aineisto analysoitiin sisällönanalyysillä.

Työn tuloksissa selvisi, että nuorilla on ennen rippikoulua suhteellisen vähän kokemuksia seurakunnan toiminnasta ja muistikuvat lapsuusajan osallistumisesta olivat hataria. Seurakunnan toiminnasta tiedotetaan monessa eri kanavassa ja nuoret kokivat tulosten mukaan tehokkaiksi etenkin erilaiset WhatsApp-ryhmät. Lisäksi esimerkiksi tiedotus kouluilla oli koettu toimivaksi. Nuorilla oli toiveita seurakunnan tulevalle toiminnalle vaikka rippikoululaisten oli vaikea ideoida toimintaa, johon he voisivat itse osallistua. Isosilla oli paljon ideoita ja he olivat myös innokkaita osallistumaan toiminnan järjestämiseen.

Tulosten perusteella voidaan päätellä, että nuoria kannattaisi entistä enemmän ottaa mukaan toiminnan ideointiin ja järjestämiseen. Tulevaisuudessa myös tiedotusta voidaan tehostaa erilaisissa sosiaalisen median kanavissa sekä ilmoitustauluilla ja perinteisillä kirjeillä. Jatkossa toiminnassa tulee panostaa myös alakouluikäisiin, sillä nyt monilla rippikouluikäisillä oli kokemusta alle kouluikäisillä suunnatusta toiminnasta, mutta seuraava kosketus seurakunnan toimintaan oli rippikoulu.

Asiasanat: kirkko, kirkon nuorisotyö, nuoret, seurakunta, tiedotus, rippikoulu, osallisuus, kvalitatiivinen tutkimus

ABSTRACT

Koivisto, Niina. 'We could go to church together or something...'. EXPERIENCES OF THE YOUNG PEOPLE ON KOKEMÄKI CONGREGATION'S YOUTH WORK. Spring 2018. p. 46, 1 appendix, Diaconia University of Applied Sciences, Degree Programme in Social Services, Option for Christian Youth Work.

The purpose of my thesis was to study the experiences the young people have on congregation's activities, how the youth should be informed about the activities, and what are their wishes pertaining to the activities organised by the congregation. The interview material was gathered using group interviews during summer 2017. The confirmation class participants and their group leaders were interviewed using themed interviews and the material was analysed using content analysis.

The results of the study indicate that the young people have relatively few experiences on congregation's activities prior to the confirmation class, and any memories of childhood attendance were weak. Information about the congregation's activities is shared via several channels, and based on the findings, the youth find WhatsApp groups particularly useful. In addition, providing information at schools has seemed to be an efficient method. The youth had hopes for future activities, although it was difficult for the confirmation class attendees to suggest ideas they could themselves participate in. The group leaders had plenty of ideas, and they were prepared to participate in organising the activities, as well.

Based on the findings, it can be concluded that the youth should be included to a greater extent in the creation of ideas and organising the activities. In future, communication efforts could be enhanced in different social media channels, notice boards, and traditional letters. Going forward, activities for primary school children should also be implemented: now many confirmation class participants had experience on activities targeted at children below school age, but their next contact with congregation activities was the confirmation class.

Key words: church, youth work, youth, congregation, communication, confirmation class, inclusion, qualitative research

SISÄLLYSLUETTELO

TIIVISTELMÄ	2
ABSTRACT	3
1 JOHDANTO	6
2 NUORUUS	8
2.1 Nuoruus kehitysvaiheena	8
2.2 Osallisuus	9
3 KRISTILLINEN KASVATUS	12
3.1 Kirkon nuorisotyö	12
3.2 Rippikoulu.....	14
3.3 Isokoulutus	15
3.4 Aiemmat tutkimukset	16
4 TUTKIMUKSEN TOTEUTUS	19
4.1 Tutkimuskysymykset	19
4.2 Tutkimusympäristö	19
4.3 Teemahaastattelu.....	21
4.4 Aineisto	22
4.5 Aineiston analyysi.....	24
4.6 Tutkimuksen luotettavuus ja eettisyys	25
5 TULOKSET	27
5.1. Kokemukset	27
5.2. Tiedonsaanti	29
5.3. Toiveet.....	32
6 JOHTOPÄÄTÖKSET JA POHDINTA	36
6.1 Loppupäätelmät.....	36
6.2 Kehitysehdotukset ja jatkotutkimukset	40
6.3 Oma ammatillinen kasvu.....	42

LÄHTEET.....44

1 JOHDANTO

Rippikouluikäisistä nuorista suurin osa käy rippikoulun ja seurakunnan toiminta tavoittaakin tämän ikäryhmän nuoret tehokkaasti. Vuonna 2016 rippikoulutyö tavoitti Suomessa noin 85 % ikäluokasta (Suomen ev.lut.kirkko 2017a). Osa nuorista jatkaa rippikoulun jälkeen sekä seurakunnan järjestämässä isoskoulutuksessa, että muussa seurakunnan toiminnassa. Suurta osaa nuorista seurakunnan nuorisotoiminta, isoskoulutus, nuortenillat, retket ja erilaiset piirit eivät kuitenkaan tavoita tai houkuta.

Työskentelen Kokemäen seurakunnan nuorisotyönohjaajana ja työssäni huomaan, että nuoria on ajoittain vaikea tavoittaa ja saada mukaan toimintaan. Seurakunnan ryhmätoimintaan osallistuvien nuorten määrä on laskenut ja yhä useampi taho kilpailee nuorten ajasta. Monilla nuorilla on paljon aikaa vieviä harrastuksia ja myös tietokoneet ja sosiaalinen media vievät osansa nuorten ajasta.

Opinnäytetyöni idea lähti siitä, että halusin selvittää, miksi nuorten into olla mukana seurakunnan toiminnassa vähenee rippikoulun jälkeen. Halusin selvittää, mikä saa osan nuorista mukaan isotoimintaan ja miksi osa ei innostu seurakunnan toiminnasta. Olin kiinnostunut myös siitä, millaisia kokemuksia nuorilla on seurakunnan toiminnasta rippikoulua edeltävältä ajalta ja siitä, millaisesta seurakunnan toiminnasta nuoret olisivat kiinnostuneita.

Olen huomannut, että seurakunnan nuorten iltoihin osallistuvat nuoret tuntuvat nauttivan yhdessäolosta, keskusteluista ja pienestä iltapalasta. Kaikkia tämä toiminta ei kuitenkaan tavoita tai kaikki eivät ole siitä kiinnostuneita. Kirkon työskentelyssä keskeisessä asemassa on ihmisten osallisuus ja tämän tulisi toteutua myös kirkon nuorisotyössä. Nuoret kaipaavat osallistumista mielenkiintoiseen toimintaan, esimerkiksi sitä, että he itse saavat järjestää toimintaa itselle ja toisille.

Yhteistyötahonani opinnäytetyössäni toimi työpaikkani Kokemäen seurakunta ja opinnäytetyöni aihe valikoitui yhteistyössä seurakunnan kanssa. Myös seurakunnan tavoitteena oli selvittää, mitä nuoret toiminnalta haluavat ja miten heitä saisi enemmän mukaan. Näistä lähtökohdista nousi tarve opinnäytetyölleni. Vaikka työssäni nuorisotyönohjaajana saan palautetta nuorilta, tuntui, että olisi hyödyllistä paneutua aiheeseen syvemmin ja selvittää, mitä nuoret seurakunnan toiminnalta toivovat. Opinnäytetyön

tulosten pohjalta on mahdollista kehittää nuorisotyötä paremmin nuorten tarpeita vastaavaksi.

Menetelmäksi valitsin kvalitatiivisen tutkimuksen koska koin, että niin saisin parhaiten selvitettyä nuorten ajatuksia ja toiveita. Halusin nimenomaan kuulla nuorten omista kokemuksista henkilökohtaisesti, en vain kyselykaavakkeiden kautta. Tämä auttaa minua myös omassa työssäni, sillä haastatteluita tekemällä tulin nuorille entistä tutummaksi. Opinnäytetyöni aineiston keräsin haastattelemalla rippikoululaisia ja isosia rippileirillä kesällä 2017.

Tämän opinnäytetyön tavoitteena on saada konkreettista tietoa siitä, miten nuoret seurakunnan toiminnan kokevat, minkälaista toimintaa nuorille kannattaa järjestää sekä miten toiminnasta tulisi tiedottaa. Mielenkiinnolla odotin myös nuorilta ideoita siitä, minkälaista toimintaa he itse voisivat seurakunnassa järjestää.

2 NUORUUS

2.1 Nuoruus kehitysvaiheena

Nuoruuden tarkkojen ikärajojen määrittäminen on vaikeaa, sillä nuoret kehittyvät kukin omaan tahtiinsa. Yksilön kohdalla puberteetin alkamista voidaan pitää yhtenä nuoruuden alkamisen rajapyykkinä. Nuoruuden loppuminen sen sijaan on vaikeampi määritellä. (Aaltonen, Ojanen, Vilhunen ja Vilen 2003, 19–25.) Nuorten vapaa-aikatutkimuksen mukaan kaksitoistavuotiaista enää 20 % kokee itsensä lapseksi ja muutos nuoresta aikuiseksi tapahtuu noin 20-vuotiaana. Tutkimuksen mukaan nuoruus kestäisi siis keskimäärin noin kymmenen vuoden ajan. Toisaalta eri elämänalueilla eri elämänvaiheisiin voidaan siirtyä eri tahtiin ja samakin henkilö voi kokea olevansa tietyissä asioissa vielä lapsi kun taas toisissa asioissa hän kokee olevansa jo nuori. (Myllyniemi & Berg 2013, 14–16.) Joka tapauksessa rippikouluikä osuisi suunnilleen koetun nuoruuden puoliväliin.

Yleisellä tasolla nuoruutta voidaan tarkastella kolmena eri kehitysvaiheena. Varhaisnuoruus sijoittuu ikävuosien 11–15 välille, keskinuoruus 15–18 ikävuoden välille ja myöhäisnuoruus ikävuosien 18–20 välille. Jokaisessa jaksossa on nuorelle paljon haasteita ja kehitystehtäviä. (Dunderfelt 2011 84–85.) Tässä työssä nuoruuden käsite pitää sisällään nuoret 14–19 ikävuoden välillä, koska rippikoulu ja osallistuminen nuorisotyön järjestämään toimintaan ajoittuvat tuolle ajanjaksolle.

Havighurstin mukaan nuoruuden kehitystehtäviä ovat uuden kypsemmän suhteen luominen molempiin sukupuoliin, oman maskuliinisen tai feminiinisen roolin löytäminen ja oman fyysisen olemuksensa hyväksyminen. Nuoren tulisi löytää itsenäisyys vanhempiin ja muihin aikuisiin nähden, kehittää maailmankatsomustaan ja arvomaailmaansa. Sama koskee vastuun kantamista taloudellisista seikoista ja sosiaalisesti vastuullista käyttäytymistä. Näiden kehitystehtävien kohtaaminen ja niistä selviytyminen mahdollistavat nuoren kehittymisen ja siirtymisen seuraavaan kehitysvaiheeseen. Rippikoululaiset

ja heitä muutaman vuoden vanhemmat isokset elävät varhaisuoruuden loppua tai keskinuoruuden alkua. Tyypillistä näissä vaiheissa on halu solmia uusia ystävyyssuhteita ikätovereiden kanssa, protestointi auktoriteetteja vastaan, omien rajojen kokeilu, samaistuminen ja ihastuminen sekä minäkokemuksen selvittäminen. (Dunderfelt 2011, 85–91.)

Dunderfeltin mukaan nuoruudessa ihmisen on luotava oma elämänsä tavallaan uudelleen. Nuoren pitää oppia ohjaamaan elämäänsä oman yksilöllisyytensä kautta suhteessa muihin ihmisiin, luontoon ja maailmankaikkeuteen. (Dunderfelt 2011, 85.) Nuoruudessa lapsi kypsyy aikuiseksi ja nuoruus onkin yksilöllisten mullistusten ja identiteettikriisien aikaa (Suomen ev. lut. kirkon kirkkohallituksen julkaisuja 2012:6, 8). Monille nuorille rippikoulu on keskeinen osa tätä muutosta lapsuudesta kohti aikuisuutta.

2.2 Osallisuus

Osallisuus voidaan määritellä monella tavalla. Sen edistäminen on osa Euroopan unionin ja Suomen tavoitteita, joilla pyritään välttämään köyhyyttä ja syrjäytymistä ja ihmisten eriarvoisuutta. Osallisuus ja sen merkitys hyvinvoinnille ja terveydelle on huomioitu useissa kansallisissa ohjelmissa ja toimenpide-ehdotuksissa. Osallisuus syntyy osallistumisen ja vaikuttamisen kautta ja näitä käsitteitä käytetään perustus-, kunta-, ja nuorisolaissa. (Terveyden ja hyvinvoinnin laitos 2017.)

Jokaisella tulisi olla yhtäläinen mahdollisuus terveyteen, työhön, koulutukseen, toimeentuloon, asuntoon ja sosiaalisiin suhteisiin, tällöin yhteiskunnassa osallisena oleminen toteutuisi parhaiten. Kansalaisilla tulisi olla yhdenvertainen mahdollisuus osallistua ja vaikuttaa itseään koskeviin asioihin ja yhteiskunnan kehitykseen. Osallisuuden kokemisen ja sosiaalisten verkostojen toimivuuden on huomattu toimivan suojaavina tekijöinä pahoinvointia ja syrjäytymistä vastaan. (Terveyden ja hyvinvoinnin laitos 2017.)

Osallisuus on yhteisöön liittymistä, siihen kuulumista ja siellä vaikuttamista. Mahdollisuus osallisuuteen ja siihen, että saa olla mukana itselle merkittävien yhteisöjen asioiden käsittelyssä, on merkittävässä asemassa ihmisen identiteetin kehittymisessä. (Hotari,

Oranen & Pösö 2009, 117.) Monelle nuorelle kirkko voi olla juuri tällainen merkittävä yhteisö, jonka toimintaan nuori voi itse vaikuttaa.

Osallisuuden voidaan sanoa olevan myös mukaan haluamista ja mukaan pääsemistä. Tärkeää on huomioida ja ottaa mukaan myös ne henkilöt, joilla ei ole osallisuuden edellyttämiä resursseja. Jokaisella on tarve tulla kuulluksi ja nähdyksi ja saada kokemus osallisuudesta. (Helminen 2015, 26–27.)

Osallisuuden voidaan sanoa olevan tänä päivänä yksi kirkon haasteista. Osallisuuden kautta seurakuntalainen tuntee olevansa osa kirkkoa ja yhteisöllisyys ja osallisuus kuuluvatkin erottamattomasti kirkon olemukseen. Ihmisille ei välttämättä enää riitä, että he osallistuvat heille järjestettyyn toimintaan vaan he haluavat olla mukana suunnittelemassa toimintaa ja käyttää omaa osaamistaan luomalla mielekästä toimintaa itselleen ja toisille. Harju näkee tulevaisuuden yhteisöllisyydessä tärkeänä yhdessä tekemisen. Toiminnan tulisi olla sellaista, johon ihmiset voivat itse vaikuttaa, sitä pitäisi voida kehittää ja keskeistä on, että ihmiset olisivat toiminnan subjekteina ja heidän osaamistaan arvostettaisiin. Ihmiset eivät lähde mukaan toimintaan, jos he kokevat ettei heitä oteta vakavasti, eivätkä he voi vaikuttaa itselleen tärkeisiin asioihin. Uusimmissa kirkon toiminnan tulevaisuutta luotsaavissa asiakirjoissa on puhuttu juuri näistä samoista asioista. (Thitz 2013, 97, 99.)

Osallisuus käsitteenä liittyy keskeisesti yksilön ja yhteisön väliseen suhteeseen. Nivalan mukaan osallisuus koostuu yhteisöön kuulumisesta ja sen perusteella yksilöllä on oikeus yhteisön tuottamaan hyvään. Harjun mielestä osallisuus on kaksijakoista. Se on kuulumisen ja mukanaolon tunnetta, kun taas ei-osallisuuden kokemukset jättävät ihmisen pois joukosta ja yhteisön ulkopuolelle. Nivalan mielestä yhteisön tulee tarjota osallistujilleen mahdollisuuksia osallistua ja yksilö puolestaan tarvitsee taitoa käyttää yhteisön tarjoamat mahdollisuudet hyödykseen. Ihminen voi osallistua toisten suunnittelemaan toimintaan passiivisesti tai ottaa aktiivisen roolin ja osallistua toiminnan suunnitteluun, toteuttamiseen ja arviointiin saakka. Salmikankaan mukaan heistä tulee tällöin tekijöitä ja todellisia asiantuntijoita, jotka voivat vaikuttaa elämäänsä koskeviin asioihin ja päätöksiin. (Thitz 2013, 148–149.)

Kirkon haasteena on olla osallisuuden kirkko, missä jäsenet voivat tuntea olevansa kottonaan. Kirkossa tulisi olla tilaa ihmettelyle, hämmästykselle ja lumoutumiselle ja näiden tulisi nousta teologisen ihmettelyn keskiöön. Osallisuuden kirkko kutsuu ihmisiä

mukaan osallistumaan, oppimaan ja näkemään ja tulemaan osaksi yhteisöä. (Virtanen 2011, 80, 87–88.)

Malkavaara kuvaa osallisuuden toteutumista Raamatussa yhteisellä aterialla. Ateria kuvaa yhteisöllisyyttä. Yhteiselle aterialle kokoontuvat ne, jotka kuuluvat yhteisöön. Osallisuuden teologiassa lähimmäinen nähdään sakramenttina ja Kristuksena. (Malkavaara 2011, 91, 106.) Aikuiset ovat keskeisessä roolissa, kun puhutaan lasten ja nuorten osallisuudesta. Osallisuuden kokemus syntyy aina vuorovaikutuksessa ja vaikka aikuinen voi mahdollistaa lapsen ja nuoren osallisuutta, ei osallisuus synny pakottamalla. (Hotari, Oranen & Pösö 2009, 118–119.)

Pitää kuitenkin muistaa, että osallisuus syntyy nuoren omasta tarpeesta, yhteisöllisestä kanssakäymisessä ja suhteesta itselle merkittäviin asioihin, eikä sitä voida antaa ulkoapäin (Thitz 2013, 91). Tämän vuoksi nuoret ovat keskeisessä asemassa kertoakseen, miten heidän osallisuuttaan voisi kirkon toiminnassa lisätä ja miten heidät saisi osallistumaan toimintaan enemmän.

3 KRISTILLINEN KASVATUS

3.1 Kirkon nuorisotyö

Kirkon nuorisotyö on kristillistä kasvatusta, joka Kirkkolain ja kirkkojärjestyksen mukaan kuuluu seurakuntien tehtäviin. Nuorisotyötä tehdään 15–17-vuotiaiden rippikoulun käyneiden nuorten parissa. (Suomen ev. lut. kirkon kirkkohallituksen julkaisuja 2012:6 2013, 19–20.)

Kirjassa Johdatus kristilliseen kasvatukseen Muhonen ja Tirri (2008, 81) määrittelevät kristillisen kasvatuksen kristillisiin arvoihin pohjautuvaksi päämääräsuuntautuneeksi toiminnaksi, joka toteutuu pedagogisessa suhteessa ja tähtää ihmisen kokonaisvaltaiseen kasvuun. Kristillistä kasvatusta he kuvaavat rikkaaksi sekä sisällöltään, että toimintatavoiltaan. Kristillinen kasvatusta on kokonaisvaltaista yhdessä elämistä. Tässä on tärkeä osa turvallisella ja lämpimällä ilmapiirillä, joka voi kantaa läpi koko elämän. Kristillisen kasvatuksen tehtävänä on ohjata kasvatettavia kohti hyvää ja oikeaa, välittää heille tärkeitä arvoja ja opettaa hyviä tapoja.

Kristillisen kasvatuksen pohjana on kristillinen ihmiskäsitys, jonka pohjalta ihminen on arvokas jo sellaisena kuin hän on. Jumalan silmissä hän on kaunis, ilman tekoja ja ilman ansioita. Ehdoton rakkaus ja toisen ihmisen hyväksyminen on kristillisen kasvatuksen lähtökohta. Kristillinen kasvatusta auttaa näkemään elämämme Jumalan edessä ja käyttämään tätä viitekehystä elämämme todellisuuden jäsentämiseen. (Riekkinen 2008, 88–89.)

Kokemäen seurakunnan nuorisotyö jakautuu varhaisnuorisotyöhön ja nuorisotyöhön. Varhaisnuorisotyö koskee lapsia, jotka ovat 6–14-vuotiaita eli esiopetusikäisistä kahdeksaluokkalaisiin. Tämän ikäkauden jälkeen tulee rippikoulu ja varsinaisen nuorisotyön kohderyhmä on 15–20-vuotiaat. Nuorisotyö on rippikoulua käyvien ja sitä vanhempien nuorten parissa tehtävää työtä. Toiminta-ajatuksena on tavoittaa nuoria arjessa

ja opettaa, mitä on elää uskossa ja samalla sitouttaa heitä seurakuntaan. (Kokemäen seurakunta 2016.)

Seurakunnan järjestämä toiminta 7–14-vuotiaille on laajaa ja monipuolista. Kerhotoiminnan lisäksi tytöt ja pojat pääsevät osallistumaan retkille ja leireille ja yhteistyötä koulujen ja muiden toimijoiden kanssa tehdään säännöllisesti. Tavoitteena on järjestää monipuolista toimintaa, johon jokaisella olisi mahdollisuus osallistua. Haasteena työssä on osallistujien laaja ikäjakauma. Kun nuorempien kanssa mietitään, miten voidaan tukea turvallisen lapsuuden jatkumista, yli kymmenvuotiaiden kanssa pohditaan puberteetin lähestymistä ja sen eri puolia. (Suomen ev.lut. kirkon kirkkohallituksen julkaisuja 2012:5, 17, 19.)

Seurakunnilla on tärkeä tehtävä huomioida ja panostaa juuri alle rippikouluikäisten lasten kanssa tehtävään työhön, sillä lapsilla on tässä iässä tärkeä hengellisen kasvun kausi. He omaksuvat uskonnollisen uskon suunnan, joka selkiytyy ja saa näkyvämmän ilmaisan murrosiässä. Lapsi kaipaa rinnalleen aikuisen, joka uskaltautuu etsimään Jumalaa yhdessä lapsen kanssa, eikä vain opeta asioita Jumalasta ja uskosta. (Jokela 2015, 25.)

Nuorisotyötä tehdään aiempaa enemmän myös verkossa ja nuoria pitää kohdata siellä. Nykynuoret ovat eläneet koko elämänsä internetin ajassa ja nuorten maailmankuva on verkon myötä erilainen kuin ennen. Verkko on erinomainen väline etenkin vertaisviestinnälle eli nuorille suunnatulle viestinnälle. (Suomen ev. lut. kirkon kirkkohallituksen julkaisuja 2012:6, 27–28.)

Kokemäen seurakunnassa varhaisnuorisotyö järjestää kerhotoimintaa alakouluikäisille, askartelupäiviä ja kymppisynttärin vuosittain kymmenen vuotta täyttävälle. Yhteistyössä kaupungin nuorisotyöntekijöiden kanssa on järjestetty syyslomalla leiripäiviä kaupungin tiloissa. Sen lisäksi seurakunnan työntekijät käyvät Kokemäen neljällä alakoululla pitämässä päivänavauksia kerran kuukaudessa. Kesällä järjestetään Aittakarin leirikeskuksessa 7–10-vuotiaille tyttö- ja poikaleirit ja syyskuussa sekaleiri 10–14-vuotiaille tytöille ja pojille. Kesällä 2016 osallistuttiin rovastikunnan ja PTK:n järjestämään Tour de Henrik -polkupyörävaellukseen ja vaellukselle päätettiin osallistua myös tulevina vuosina. Nuorisotyöntekijä päivystää viikoittain yläkoululla ja tavoittaa nuoria siellä. Kokemäen keskustan alueella yläkouluun siirrytään jo kuudennella luokalla ja samassa rakennuksessa toimii myös Kokemäen lukio eli yhdellä koulukäynnillä on mahdollisuus tavoittaa oppilaat kuudennesta luokasta lukioikäisiin. (Kokemäen seurakunta 2016.)

3.2 Rippikoulu

Rippikoulua on järjestetty Suomessa jo lähes sadan vuoden ajan ja edelleen se tavoittaa valtaosan maamme nuorista. Rippikoulu perustuu Jeesuksen antamaan kaste- ja lähetyskäskyyn ja se on kasteopetusta. Rippikoulu on tarkoitettu jo aiemmin kastetuille ja kasteeseen valmistautuville. Rippikoulun toiminta-ajatuksena on vahvistaa nuorten uskoa ja varustaa nuoria elämään kristittyinä. (Suuri Ihme 2017, 5–9, 12.) Rippikoulussa nuori saa mahdollisuuden löytää omaan elämäänsä hengellisyyttä ja etsiä hänelle sopivaa kristillistä elämäntapaa. Pyhyyttä lähestytään monin eri tavoin rukouselämän ja hengellisten harjoitusten kautta. (Jokela 2004, 57, 59.)

Rippikoulun tavoitteena on, että nuoret pääsevät osallisiksi; tulevat kuulluiksi ja saivat vaikuttaa asioihin. Nuorten tulisi kokea yhteyttä, turvallisuutta, pyhyyttä ja iloa ja samalla oppia hoitamaan hengellistä elämäänsä toimien, hiljentyen ja osallistuen. Rippikoulussa nuoret kantavat vastuuta itsestään, toisista ihmisistä ja luomakunnasta sekä löytävät merkityksiä kristinuskon keskeisten sisältöjen ja oman elämänsä välillä. Tärkeänä rippikoulutyön tavoitteena on, että nuoret haluavat kuulua Kristuksen kirkkoon. (Suuri Ihme 2017, 15.)

Rippikoulu sisältää noin 80 oppituntia puolen vuoden aikana ja se on mahdollista toteuttaa monella eri tavalla. Intensiivijakso voi olla leirimuotoinen, se voidaan järjestää päivämuotoisena tai iltarippikouluna. Erilaiset kristilliset järjestöt järjestävät myös rippikouluja. Rippikoulu toteutuu aina rippikoulusuunnitelman ja kirkkolain mukaisesti, oli järjestäjä kuka tahansa. (Suuri Ihme 2017, 47–48, 50.) Rippikoulu päättyy konfirmaatioon joka on koko seurakunnan suuri juhla, mutta ennen kaikkea se on nuoren, hänen perheensä ja läheistensä juhla. Konfirmaatiossa rukoillaan nuorten puolesta ja Jumala vahvistaa ja siunaa heitä. Rippikoulun aikana voidaan suunnitella ja valmistella yhdessä nuorten ja ohjaajien kanssa nuorten näköinen konfirmaatio, jossa on elämyksellisyyttä, liikettä ja musiikkia nuorten toivomusten mukaan. Kaikki rippikoululaiset eivät välttämättä halua tulla konfirmoiduiksi, mutta heitäkin voi kutsua jumalanpalvelukseen ja sen suunnitteluun mukaan. (Suuri Ihme 2017, 12–13.) Evankelis-luterilaisessa kirkossamme on juuri ilmestynyt uusi rippikoulusuunnitelma ”Suuri Ihme”, joka käyttöön otetaan Kokemäen seurakunnassakin vuoden 2018 aikana.

Kirkon tekemä nuorisotyö pohjautuu rippikoulutyölle, sitä voidaan pitää nuorten seurakuntaelämän alkuna vaikka heidät lapsena olisikin kastettu kirkon jäseniksi. Rippikoulun jälkeen nuorella itsellään on mahdollisuus päättää, jatkaako hän seurakunnan toiminnassa aktiivisesti mukana vai ei. (Köykkä 2014, 16–17.)

Kokemäen seurakunnassa rippikouluun kutsutaan joka syksy seuraavana vuonna 15 vuotta täyttävät nuoret. Suurin osa Kokemäkeläisistä nuorista käy rippikoulun leirimuotoisena ja päivärippikouluun tulee vuosittain yksi ryhmä. Leirit järjestetään seurakunnan leirikeskuksessa Aittakarissa ja päivärippikoulua pidetään pääosin seurakunnan muissa tiloissa sekä Kokemäellä, että Kauvatsalla. Konfirmaatioita on kolme, joista kaksi järjestetään Kokemäen kirkossa ja yksi Kauvatsalla. Rippikoululaiset osallistuivat vuoden 2017 rippikoulussa seurakuntaan tutustumisjakson aikana neljään jumalanpalvelukseen, kahteen nuorten iltaan ja yhteen muuhun seurakunnan järjestämään tilaisuuteen. Yhdessä teemme matkan rovastikunnan nuorisotyöntekijöiden järjestämään Ristilukki -gospeltapahtumaan. Kokemäellä rippikoulun ohjaajina toimivat nuorisotyöntekijän lisäksi kanttori ja opetuksesta vastaava teologi. (Kokemäen seurakunta 2017a.)

3.3 Isoskoulutus

Isoskoulutus kuuluu kirkon nuorisotyöhön yhtä erottamattomana osana kuin rippikoulu. Nuoret haluavat kokea rippikoulun uudelleen ja antaa rippikoululaisille samoja hyviä kokemuksia rippikoulusta kuin he itse ovat saaneet. Isot toimivat myös muilla seurakunnan työaloilla kuin nuorisotyössä esimerkiksi jumalanpalveluksissa ja diakoniatyössä. Isostoiminnan päätavoitteena vahvistaa nuoren uskoa kolmiyhteiseen Jumalaan ja varustaa nuorta elämään kristittyinä. (Isoja ihmeitä 2016, 8–9, 11.)

Nuoret hakeutuivat isoskoulutukseen Isoja ihmeitä, isostoiminnan linjaus 2016 mukaan, neljästä syystä. Monipuolisesti motivoituneet ovat monesti olleet seurakunnan toiminnassa mukana jo lapsuudessa. He ovat kiinnostuneita hengellisistä asioista ja aktiivisia osallistumaan toimintaan myös isosena. Sosiaalisesti motivoituneet nuoret haluavat viet-

tää aikaa rippikoululaisten ja ohjaajien kanssa. He eivät ole kovin kiinnostuneita hengellisistä tai teologisista teemoista, mutta haluavat auttaa ja tukea rippikoululaisia. Tähän ryhmään kuuluu lähes puolet koulutukseen osallistuvista. Hengellisesti motivoituneet nuoret ovat mukana isostoiminnassa hengellisten asioiden vuoksi. He lukevat Raamattua, rukoilevat ja kuuntelevat hengellistä musiikkia muita koulutettavia enemmän. Monet heistä ovat osallistuneet seurakunnan toimintaan jo lapsuudessa keskimääräistä enemmän. Sosiaalisesti he ovat arkoja ja saattavat tuntea ryhmässä toimimisen jopa ahdistavana. Neljäs isostoimintaan osallistuva ryhmä ovat heikosti motivoituneet. He eivät juuri osallistu seurakunnan toimintaan, eivätkä lue Raamattua tai rukoile. Tähän ryhmään kuuluvia isosia eivät teologiset kysymykset kiinnosta, eivätkä he odota isostoiminnalta juuri mitään. (Isoja ihmeitä 2016, 14–15.)

Koulutuksen kesto ja laajuus vaihtelee seurakunnittain. Keskeisenä tavoitteena isokoulutuksessa on, että nuori kokee turvallisuutta, pyhyyttä, iloa ja yhteyttä. Nuoren osallistuminen isostoimintaa saattaa olla merkittävä tuki hänen myönteiselle kasvulleen ja kehitykselleen. Isokoulutuksessa nuorten osallisuutta vahvistamalla voidaan tukea nuorta kasvamaan aktiiviseksi toimijaksi seurakuntaan. (Isoja ihmeitä 2016, 21–23, 33.)

Kokemäen seurakunnassa ennakoilmoittautumisia isokoulutukseen kerätään jo rippileirin tai päivärippikoulujakson lopussa. Syksyllä isokoulutuksen alkaessa mukaan lähtee yleensä noin 15 nuorta, kun koko ikäryhmä on Kokemäellä viime vuosina ollut 64–77 nuorta. Osa jättää koulutuksen kesken jo alkuvaiheessa, osa toimii isosena yhdellä rippileirillä, eikä osallistu sen jälkeen seurakunnan nuorisotyön toimintaan ja noin 4–6 nuorta jatkaa toiminnassa pidempään. (Kokemäen seurakunta 2015 ja 2016.)

3.4 Aiemmat tutkimukset

”Seurakunta osallisuuden yhteisönä” on Päivi Thitzin (2013) väitöskirja, jossa hän on tutkinut yhteisöllisyyttä ja seurakuntalaisten osallisuutta Suomen evankelis-luterilaisessa kirkossa. Siinä selvitetään kirkon yhteisöllisyyttä ja sen kehittämistä 2000-

luvun alun Suomessa, erityisesti maaseudun seurakuntien näkökulmasta. Tutkimuksella haetaan vastauksia myös siihen, miten seurakunnissa ja kirkossa puhutaan yhteisöllisyydestä ja osallisuudesta ja miten osallisuus ilmenee seurakuntalaiselle. Lisäksi tutkitaan vielä sitä, miten puhe yhteisöllisyydestä näkyy toiminnassa. Tutkimus tehtiin haastattelemalla seurakuntien työntekijöitä ja seurakuntalaisia. Lisäksi tutkimusaineistoina olivat kirkon strategiaa käsittelevä mietintö ja yhteisöllisyyden kehittämishankkeen arviointikeskustelut. Tulokset osoittavat muutoksen tapahtuvan hitaasti osallisuuden ja yhteisöllisyyden kehityksessä. Seurakunnissa toimitaan edelleen hyvin työntekijäkeskeisesti, mikä ei välttämättä edistä osallisuuden kokemusta.

Suomen evankelis-luterilaisen kirkon nuorisotyöhön ja rippikouluun liittyviä tutkimuksia ja opinnäytetöitä on tehty jonkin verran. Esimerkiksi Tommi Heinimo, Henri Isokuorti ja Matti Rintamäki ovat tehneet vuonna 2014 Diakonia-ammattikorkeakouluun opinnäytetyön aiheesta ”Nuorisotyön houkuttavuus rippikoulun jälkeen Roihuvuoren seurakunnassa”. Siinä he etsivät vastauksia siihen, miten pitäisi toimia, että nuoret löytäisivät tiensä seurakunnan toimintaan rippikoulun jälkeen. Mitkä tekijät vaikuttavat, että nuoret osallistuvat, minkälaiseen toimintaan nuoret haluaisivat osallistua ja miksi jotkut nuoret eivät osallistu seurakunnan toimintaan. Tutkimuksen mukaan nuorten osallistumiseen vaikuttivat eniten rippikoulu, kaverit ja isokset. Nuoret toivoivat vapaaehtoista toimintaa, eivätkä halunneet sitoutua liikaa. Ne jotka, eivät osallistuneet seurakunnan toimintaan, ilmoittivat syyksi muut harrastukset ja kiinnostuksen puutteen. Tutkimus toteutettiin kvantitatiivisen kyselytutkimuksen keinoin Roihuvuoren seurakunnan rippikoululaisille syksyllä vuonna 2013. (Isokuorti, Rintamäki, Heinimo 2014.)

Sari Myllymäki on tutkinut rippikoulun ja nuorisotyön vaikuttavuutta Kangasalan seurakunnassa vuonna 2015. Opinnäytetyön tavoitteena oli kehittää Kangasalan seurakunnan rippikoulu- ja nuorisotyötä. Tutkimuksella haettiin vastauksia, miksi nuoret tulevat tai eivät tule mukaan seurakunnan toimintaan rippikoulun jälkeen ja miten toimintaa voitaisiin kehittää niin, että nuoret olisivat siitä kiinnostuneempia ja haluaisivat mukaan. Tutkimus oli kvantitatiivinen ja kyselyyn vastasi 159 nuorta. Tutkimustuloksista kävi ilmi, että toiminta koettiin pääosin hyväksi ja nuoret osallistuivat toimintaan, koska kokivat olevansa tervetulleita toimintaan juuri sellaisina kuin ovat. Ne, jotka eivät seurakunnan toimintaan osallistuneet, ilmoittivat syyksi, että käyttävät aikansa mieluummin johonkin muuhun kuin seurakunnan toimintaan. (Myllymäki 2015.)

Tapani Innasen ja Kati Niemelän toimittamassa kirjassa Rippikoulun todellisuus on monta mielenkiintoista artikkelia rippikouluun liittyvistä tutkimuksista. Yksi niistä on Jouko Porkan kirjoittama artikkeli Rippikoulusta seurakunnan vapaaehtoistyöhön – Iseksi haluamisen motiivit ja odotukset. Tutkimusaineisto koostuu Kirkon tutkimuskeskuksen vuonna 2008 aikana kokoamista kyselyistä. Kyselyjä koottiin 15 Suomen evankelis-luterilaisesta seurakunnasta ja ne olivat osa kansainvälistä rippikoulututkimusta. Tutkimuksessa haluttiin selvittää iseksi lähtemisen motiiveja ja odotuksia ja selvittää, miten isot voidaan tyypitellä motivaatio-orientaation perusteella. Isot haluavat rippikoulusta mukavaa yhdessäoloa, kivoja kokemuksia ja olla toteuttamassa rippikoululaisille hyvän rippikoulun. Tutkimus osoitti, että nuoret ovat eri tavoin motivoituneita osallistumaan isostoimintaan. Toiset olivat kiinnostuneempia hengellisistä asioista ja teologisista teemoista, kun taas toisia kiinnosti rippikoulu enemmän sosiaalisena tapahtumana. (Porkka 2009, 311, 317, 326.)

Rippikouluun osallistuvien nuorten kokemuksia ja toiveita on opinnäytetöissä tutkittu kvantitatiivisilla menetelmillä, esimerkiksi kyselytutkimuksilla. Oma tutkimukseni on kvalitatiivinen ja tutkimusmenetelmänä toimii teemahaastattelu. Kvalitatiivisella tutkimuksella saadaan erilaista tietoa tutkimuksen aiheesta, ja nuoret pääsevät vapaasti kertoamaan kokemuksistaan ja toiveistaan. Oma tutkimukseni liittyy myös tiiviisti omaan työpaikkaani Kokemäen seurakuntaan, ja antaa tietoa juuri tämän seurakunnan toiminnasta.

4 TUTKIMUKSEN TOTEUTUS

4.1 Tutkimuskysymykset

Tämän tutkimuksen lähtökohtana olivat havainnot siitä, että nuoret eivät osallistu tänä päivänä Kokemäen seurakunnan kokoavaan toimintaan aiempien vuosien tapaan. Opinnäytetyöni tarkoituksena oli selvittää, millaisia kokemuksia nuorilla oli toiminnasta ja minkälaisia toimintamahdollisuuksia nuoret toivovat seurakunnan heille tarjoavan.

Tutkimuskysymykseni olivat:

1. Millaisia kokemuksia nuorilla on seurakunnan tämän hetkisestä toiminnasta?
2. Miten seurakunnan tulisi toiminnastaan tiedottaa, jotta informaatio tavoittaisi nuoret?
3. Millaisia toiveita nuorilla on toiminnalle?

Tavoitteena oli, että tutkimuksen tuloksista on hyötyä kehitettäessä Kokemäen seurakunnan nuorisotyön toimintaa. Toivoin saavani välineitä ja ideoita käytännön työhöni.

4.2 Tutkimusympäristö

Opinnäytetyön aihe lähti työelämän tarpeesta ja seurakunta oli mukana prosessissa koko tutkimuksen teon ajan. Tutkimuksesta keskusteltiin työyhteisössä ja yhdessä kirkkoherran kanssa. Tein opinnäytetyöni työpaikallani Kokemäen seurakunnassa ja toivon sen palvelevan seurakunnan nuorisotyön kehittämistyötä. Opinnäytetyöni aihetta ja työn toteutusta on suunniteltu yhdessä seurakunnan työntekijöiden kanssa. Opinnäytetyön tuloksia on tarkoitus hyödyntää seurakunnan työskentelyssä ja tulevan toiminnan suun-

nittelussa. Opinnäytetyötäni varten olen haastatellut Kokemäen seurakunnan toimintaan osallistuvia nuoria, joten työ liittyy tiiviisti seurakunnan nuorisotyöhön.

Kokemäen kaupunki sijaitsee Satakunnassa Kokemäenjoen varrella. Asukkaita kaupungissa on kaikkiaan n. 7700. (Kokemäki i.a.) Seurakunnan jäsenmäärä on n. 6100 (Suomen ev.lut kirkko 2017b). Seurakunnassa on yksi nuorisotyöntekijän virka. Nuorisotyönohjaajan lisäksi nuorille suunnatun toiminnan suunnitteluun ja toteuttamiseen osallistuvat seurakuntapastori ja kanttori.

Tällä hetkellä Kokemäen seurakunnan nuorisotyössä säännöllistä toimintaa ovat viikoittaiset nuorten illat, koulupäivystykset ja isoskoulutus. Näiden lisäksi järjestetään retkiä ja konsertteja sekä erilaisia muita tapahtumia ja tilaisuuksia. Seurakunnan nuorisotyöntekijänä teen tiivistä yhteistyötä Kokemäen kaupungin nuorisotyön ja rovastikunnan lähiseurakuntien nuorisotyönohjaajien kanssa.

Opinnäytetyössäni pohdin sitä, miten tieto seurakunnan toiminnasta tavoittaa nuoret ja miten tiedottamista voisi parantaa. Tällä hetkellä Kokemäen seurakunnan nuorisotyö tiedottaa toiminnastaan paikallislehtien seurakuntatiedoissa viikoittain. Toiminnasta kerrotaan lisäksi yläkoulun aulassa olevassa infopöydässä sekä lukion ruokalan ilmoitustaululla.

Viime syksynä rippikoululaisille perustettiin WhatsApp-ryhmät, joihin liittyminen luonnollisestikin oli vapaaehtoista. Kokemäen seurakunta on Facebookissa, missä nuorille on oma ryhmänsä, Pappis. Pappis-ryhmän käyttö on viime aikoina vähentynyt, eikä Facebook välttämättä enää tavoita nuoria niin tehokkaasti kuin ennen. Seurakunnan toiminnasta löytyy tietoa myös seurakunnan omilta internetsivuilta, joita päivitetään säännöllisesti. Internetsivuilta löytyy tietoa nuorille suunnatusta toiminnasta, rippikouluista sekä tulevista tapahtumista. Kesällä 2017 Kokemäen seurakunnan nuorisotyölle perustettiin lisäksi oma Instagram-tili.

4.3 Teemahaastattelu

Aineiston keruumenetelmäksi valitsin teemahaastattelun. Teemahaastattelu on lomakehaastattelun ja avoimen haastattelun välimuoto. Teemahaastattelussa teema-alueet eli haastattelun aihepiirit ovat tiedossa, mutta kysymysten tarkka muoto ja järjestys puuttuvat. Haastattelussa haastateltavat saavat vapaasti kertoa kokemuksistaan ja tuntemuksistaan. Teemahaastattelun etuja on mm. se, että nuori saa kertoa omista toiveistaan ja kokemuksistaan ja tarpeen mukaan haastattelijalla on mahdollisuus tehdä lisäkysymyksiä ja tarkentaa vastauksia. Teemahaastattelua tehtäessä haastattelija näkee haastateltavan ilmeet ja eleet ja näin haastattelija pystyy myös tulkitsemaan vastauksia. (Hirsjärvi, Remes ja Sajavaara 2007, 200–201.) Teemahaastattelua voidaan pitää eräänlaisena keskusteluna, joka tapahtuu haastattelijan ehdoilla ja hänen aloitteestaan. Haastattelijan tavoitteena on saada selville tutkimuksen kannalta oleellisia asioita keskustelun aikana. (Eskola ja Vastamäki 2015, 27–28.)

Haastattelun etuna voidaan pitää myös sitä, että osallistuminen on helppoa ja myöhemmin osallistujat on mahdollista tavoittaa, jos ilmenee kysyttävää tai vastauksia pitää muuten tarkentaa. Haastattelun heikkous on, että haastattelut ja niiden purkaminen vievät aikaa. Haastattelutilanne kokonaisuutena voi vaikuttaa myös haastateltavan vastauksiin. Yleensä haastateltavat antavat sosiaalisesti suotavia vastauksia, koska haluaa esiintyä esimerkiksi hyvänä kansalaisena tai paljon tietävänä ja kulttuuripersonana. Tällöin on tärkeää, että haastattelija osaa tulkita vastauksia ja huomaa, ettei tulosten yleistämisessä pidä liioitella. (Hirsjärvi, Remes ja Sajavaara 2010, 205–207.)

Teemahaastattelun kysymysten asettamisessa auttaa se, että haastateltavat ovat tutkijalle tuttuja. Toisaalta se on haaste, sillä haastateltavat voivat vastata haastattelijalle mieluisalla tavalla ja tämä tulee huomioida myös tuloksia analysoitaessa. On myös tärkeää, ettei haastatteluilla etsitä vain vastauksia tutkimuksen ongelmaan vaan samalla haastateltavien ymmärrys tutkittavasta asiasta lisääntyy ja siten vaikuttaa heidän ajattelu- ja toimintatapoihin positiivisesti tutkittavaa asiaa kohtaan. Erityisen tärkeää tämä on huomioida, kun haastateltavat ovat nuoria tai lapsia. (Vilka 2015, 126, 127–128.)

Omassa opinnäytetyössäni haastattelujen teema-alue on seurakunnan tämän hetkinen toiminta. Tässä teema-alueessa kartoitin haastateltavien osallistumista seurakunnan toimintaan ja sitä, millaista tietoa heillä on seurakunnan tämän hetkisestä tarjonnasta nuo-

rille. Toisena teema-alueena on tiedon saanti eli miten nuoret saavat tietoa seurakunnan toiminnasta ja miten seurakunta voi paremmin tiedottaa toiminnastaan. Kolmantena haastateltavat saavat kertoa toiveistaan seurakunnan toiminnan suhteen ja minkälaista toimintaa he odottavat seurakunnalta. Näiden teema-alueiden mukaan olen laatinut haastattelurungon haastateltaville (Liite 1). Haastattelutilanteessa keskustelu eteni kuitenkin vapaasti, eikä haastattelurunkoa seurattu tarkasti joka tilanteessa.

Koska rippikoululaisia on paljon, valitsin haastattelutavaksi ryhmähaastattelun. Ryhmähaastattelu antaa monipuolisempia vastauksia ja nuoret rohkaistuvat vastaamaan ja ideoimaan, koska saavat tukea toisiltaan. Ryhmähaastattelun avulla pystyin myös tavoittamaan monia nuoria kerralla. Toisaalta taas ryhmähaastattelun huono puoli on se, etteivät kaikki ryhmän jäsenet uskaltaudu sanomaan rehellisesti mielipidettään vaan ryhmän äänekkäin ja luonteeltaan vahvin persoona vaikuttaa muiden ryhmänjäsenten vastauksiin. Haastatteluja äänitettäessä on myös mahdollista, etteivät äänet erotu toisistaan ja vastaajaa ei pysty tunnistamaan. (Hirsjärvi, Remes ja Sajavaara 2010, 210–211.) Haastattelutilanteissa pyrin ohjaamaan keskustelua niin, että kaikki pääsivät kertomaan omista ajatuksistaan omalla vuorollaan.

4.4 Aineisto

Tutkimuksen aineiston keräsin haastattelemalla yhteensä 22 Kokemäen seurakunnan alueella asuvaa nuorta. Haastateltavat olivat iältään 14–20-vuotiaita, rippikoululaisia ja isostoiminnassa mukana olevia nuoria. Nuoret tavoitettiin rippikoulun ja isostoiminnan kautta. Haastattelutilanteet nauhoitettiin ja jokaiselle osallistujalle kerrottiin nauhoituksesta ja siitä, että tallenteita käytetään vain tutkimustarkoitukseen.

Rippikoulu tai isostoiminta haastatteluympäristönä saattaa vaikuttaa positiivisesti nuorten antamien vastausten laatuun. Leiriympäristössä ryhmähenki on tavallisesti kehittynyt hyväksi ja leirin ohjelma on ainoa aktiviteetti nuorille sillä hetkellä, eivätkä muut harrastukset vie nuorten mielenkiintoa. Syksyllä toimintakauden alussa taas monet harrastukset kilpailevat nuorten suosioista ja ajankäytöstä seurakunnan ohella.

Haastattelut tehtiin Kokemäen seurakunnan leirikeskus Aittakarissa, kesäkuussa 2017 rippileirin aikana. Alun perin tarkoitukseni oli haastatella rippikoululaisia rippikoulu-

opetusta varten tehdyissä pienryhmissä. Haastatteluja suunnitellessani huomasin kuitenkin, että rippikoulun ohjelman kannalta oli helpompi koota erilliset ryhmät haastatteluja varten. Rippikoululaiset ja isoset haastattelin erikseen, koska koin sen tutkimuksen kannalta selkeämmäksi ratkaisuksi. Haastatteluun osallistuminen oli vapaaehtoista ja nuorilta pyydettiin lupa haastatteluun rippikoululeirin alkuhaastattelussa. Nuorten vanhempia oli tiedotettu opinnäytetyön tekemisestä jo rippikoulun infotilaisuudessa. Haastatelluille kerrottiin, etteivät haastattelut vaikuta millään tavalla nuoren rippikouluun osallistumiseen tai siitä suoriutumiseen. Yhteisesti koko ryhmän kanssa tutkittavaa asiaa käsiteltiin leirin lopussa olevalla seurakuntatunnilla. Seurakuntatunnilla käytyä keskustelua en kuitenkaan nauhoittanut. Keskustelun tarkoituksena oli käydä vielä läpi, mihin haastatteluaineistoa käytetään ja vastata nuorten mahdollisiin kysymyksiin opinnäytetyöhön liittyen.

Haastattelut tehtiin pääosin rippikoululaisten vapaa-ajalla, yhtä rippikoululaisten ryhmää haastattelin raamisryhmän aikana, kuitenkin niin, että he osallistuivat ensin raamikseen. Isosia haastattelin rippikoulutuntien aikana. Rippikoululaiset osallistuivat haastatteluun mielellään, ainoastaan kaksi rippikoululaista kahdestakymmenestä neljästä kieltäytyi osallistumasta. Isosista, joita oli leirillä yksitoista, kaikki olivat suostuvaisia haastateltaviksi. Kaikkia halukkaita en kuitenkaan pystynyt aikataulusyistä haastattelemaan.

Haastatteluja tein yhteensä kuusi, kolme rippikoululaisille ja kolme isosille. Kahdessa haastattelussa osallistujia oli kolme ja neljässä haastattelussa osallistujia oli neljä. Kun haastateltavia oli neljä, oli joissakin kohdissa hankala saada selvää nauhoituksesta haastateltavien innostuessa puhumaan yhtä aikaa. Sulkunen suosittelinkin rajoittamaan haastateltavien määrän kahteen tai kolmeen (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2010, 211).

Yhteensä haastateltavia oli 22 ja haastateltavista 11 oli rippikoululaisia ja 11 isosia. Haastatteluissa olleiden tyttöjen määrä oli poikia korkeampi johtuen siitä, että isosista tyttöjä oli yhdeksän ja poikia vain kaksi. Litteroitua aineistoa kertyi yhteensä 22 sivua, kahdesta viiteen sivua haastattelua kohden. Haastateltavat ryhmät muodostuivat sen mukaan, kuka ehti ja halusi sillä hetkellä osallistua haastatteluun. Haastattelutilana toimi leirikeskusten toimisto, mikä toimi riittävän rauhallisena tilana haastattelun tekemiseen ja nauhoittamiseen.

4.5 Aineiston analyysi

Analysoin aineiston käyttämällä sisällönanalyysiä. Sisällönanalyysillä voidaan analysoida esimerkiksi kirjoja, artikkeleita, haastatteluja, keskusteluja, puhetta, raportteja ja miltei mitä tahansa kirjalliseen muotoon saatettua materiaalia systemaattisesti ja objektiivisesti. Sisällönanalyysissä pyritään saamaan tutkittavasta asiasta kuva tiivistetyssä ja yleisessä muodossa. Tutkijan haasteena on pystyä tekemään aineistosta oikeanlaisia johtopäätöksiä, eikä vain esitellä järjestettyä aineistoa ikään kuin tuloksina. (Tuomi ja Sarajärvi 2009, 103.)

Laadullisessa aineistossa analyysia tehdään koko tutkimusprosessin ajan. Aluksi aineisto jaetaan osiin, käsitteellistetään ja kootaan uudestaan uudella tavalla loogiseksi kokonaisuudeksi. Tämä selkeyttää aineistoa ja siitä on mahdollisuus saada selkeitä ja luotettavia päätöksiä tutkittavasta ilmiöstä. (Tuomi ja Sarajärvi 2009, 108.)

Haastatteluja aloin litteroimaan heti kesäkuussa 2017 rippileirin päätyttyä. Kirjoitin haastattelun sanasta sanaan vaikka Hirsjärvi ja Hurme (2009, 140) toteavat sen olevan hidasta ja varsinkin, kun kyseessä on ryhmähaastattelu. Koin kuitenkin, että sanasta sanaan litteroidessani sain hyvän kokonaiskuvan aineistosta ja litterointiprosessi toimi hyvänä pohjana analyysin aloittamiselle.

Tuomen ja Sarajärven mukaan aineistolähtöinen sisällönanalyysi lähtee liikkeelle haastattelujen kuuntelemisesta ja auki kirjoituksesta. Tämän jälkeen haastatteluja luetaan ja niiden sisältöön perehdytään, minkä jälkeen aineistosta etsitään pelkistettyjä ilmauksia ja aineistoa alleviivataan. (Tuomi ja Sarajärvi 2009, 109.) Litteroinnin jälkeen luin haastatteluja ensin kokonaisuuksina, minkä jälkeen ryhdyin jakamaan haastatteluaineistoa eri teemojen mukaisesti. Alleviivasin tekstistä keskeisiä kohtia ja yhdistelin niitä teemoiksi. Lopulliset teemat muotoutuivat haastattelurungon ja tutkimuskysymysten perusteella.

Aineistolähtöisessä sisällönanalyysissä vastaus tutkimustehtävään saadaan yhdistelemällä käsitteitä ja sisällönanalyysi perustuu tulkintaan ja päättelyyn. (Tuomi ja Sarajärvi

2009, 112.) Oman haastatteluaineistoni ryhmittelin tutkimuskysymysteni mukaisesti. Loogiseksi kokonaisuuksiksi muodostuivat kokemukset seurakunnan toiminnasta, kokemukset ja käsitykset toiminnasta tiedottamisesta sekä nuorten toiveet toiminnalle. Ryhmittelin aineiston näiden kokonaisuuksien mukaisesti ja sen jälkeen tutkin mitkä asiat näissä teemoissa nousivat keskeisiksi.

Varhaisessa vaiheessa analyysiä huomasin, että rippikoululaisten ja isosten vastaukset erosivat toisistaan paljon. Päädyin käsittelemään rippikoululaisten ja isosten vastauksia tuloksissa toisistaan erillään, sillä vastaukset olivat erilaisia ja toisaalta isokset ovat jo aktiivisemmin mukana seurakunnan toiminnassa.

4.6 Tutkimuksen luotettavuus ja eettisyys

Kiinnitin tutkimuksen eettisyyteen huomiota koko tutkimuksen teon ajan ja sen jälkeen. Haastateltavia muistutettiin haastattelun alussa vapaaehtoisuudesta ja siitä, että haastattelut nauhoitetaan. Halutessaan haastattelutilanteen olisi saanut keskeyttää koska tahansa. Jokaiselle haastateltavalle kerrottiin myös tilanteen luottamuksellisuudesta ja siitä, ettei heidän henkilöllisyyttään voida tunnistaa missään opinnäytetyönprosessin vaiheissa.

Haastatteluilla saatu aineisto tulisi litteroida mahdollisimman pian, jotta aineisto olisi laadukasta ja luotettavaa (Hirsjärvi, Hurme 2009, 185). Käytän tuloksia esitellessäni litteroituja haastattelulainauksia, mutta lainaukset on valittu niin, ettei niistä voi tunnistaa puhujaa. Lainauksia ei ole myöskään merkitty tietylle puhujalle kuuluviksi, enkä ole merkinnyt niihin puhujan ikää tai sukupuolta. Tarvittaessa olen muokannut lainauksista sellaisia tietoja, jonka perusteella puhujan voisi tunnistaa. Vaikka nuoria haastatellessa tulee kiinnittää erityistä huomiota tutkimuksen eettisyyteen, ei opinnäytetyöni aihe ole kuitenkaan erityisen yksityinen. Tästä syystä koin ryhmähaastattelun hyväksi keinoksi aineiston keräämiseen.

Riittävä dokumentaatio takaa työn luotettavuustarkastelun. Se, miten on toimittu missäkin työn vaiheessa, kirjataan ylös, jotta myöhemmin voidaan tarkastella tutkimuksen

luotettavuutta. Luotettavuutta on mahdollisuus parantaa myös niin, että kerätään eri lähteistä tietoa ja verrataan niitä toisiinsa. Laadullisen tutkimuksen luotettavuutta voidaan arvioida myös saturaatiolla. Siinä tutkimustulokset alkavat toistua, eikä uutta tietoa tutkimusongelmaan enää saada. (Kananen 2014, 151–154.)

Hirsjärvi ja Hurme antavat kirjassaan ohjeen (2009, 72), etteivät haastattelija ja haastateltava saisi olla tuttuja. Se, että haastattelijana olen tuttu nuorille vaikuttaa varmasti haastattelutulokseen. Koska opinnäytetyöni aihe liittyy niin vahvasti työhöni ja olen tutustunut haastattelemiini nuoriin työni kautta, ei voi olla vaikuttamatta nuorten vastauksiin. Todennäköisesti nuoret antavat positiivisemmän kuvan seurakunnan nuorisotyöstä, mitä he siitä todellisuudessa ajattelevat. Olen kuitenkin ottanut tämän huomioon opinnäytetyötä suunnitellessani ja toteuttaessani. Koen, että seurakunnan toimintaan liittyvässä tutkimuksessa haastateltavien tuttuus ei ollut ongelmallista, päinvastoin nuoret saattoivat kertoa kokemuksistaan ja toiveistaan avoimemmin, koska haastattelija oli ennestään tuttu.

Kiinnitin erityisen paljon huomiota tutkimuksen eettisyyteen, sillä tutkimukseen osallistujat olivat nuoria. Haastatteluun osallistuminen oli vapaaehtoista, eikä osallistuminen tai osallistumattomuus vaikuttanut mitenkään rippikoulun suorittamiseen. Olen säilyttänyt sekä haastattelunauhoituksia että litteroituja haastatteluja niin, että muut eivät ole päässeet niihin käsiksi. Ainoastaan minä itse olen kuunnellut haastattelut ja käsitellyt niistä tehtyjä litterointeja. Opinnäytetyön valmistuttua haastatteluaineisto hävitetään. Aineistoa on käsitelty luottamuksellisesti ja sitä käytetään vain tähän opinnäytetyöhön.

5 TULOKSET

Tulokset esittelen haastattelun teemojen mukaisesti. Koska rippikoulua haastattelun aikana käyneiden ja isostoiminnassa mukana olleiden haastatteluvastaukset poikkesivat merkittävästi toisistaan, esitän tulokset jaoteltuna rippikoulua haastattelun aikana käyneiden ja isosena toimineiden osalta erikseen. Rippikoulua haastattelun aikana käyneitä kutsun seuraavassa rippikoululaisiksi ja isosena haastattelun aikana toimineita isosiksi. Tulkintojen ja johtopäätösten tueksi olen esittänyt haastateltavien kommentteja.

5.1. Kokemukset

Haastattelun ensimmäinen teema käsitteli seurakunnan nuorisotyön toimintaa, mihin nuoret olivat osallistuneet ennen haastatteluhetkeä ja millaiseksi he olivat toiminnan kokeneet. Haastateltavat kertoivat haastatteluissa myös muusta toiminnasta kuin nuorisotyöstä esimerkiksi pienemmille lapsille suunnatusta toiminnasta.

Rippikoulua parhaillaan käyneillä haastateltavilla kokemukset seurakunnan toiminnasta vaihtelivat. Osalla kokemusta ei ollut juuri lainkaan ja muidenkin kokemukset olivat lapsuudesta, kerhoista, pyhäkoulusta ja varhaisnuorisotyön järjestämistä lyhyistä leireistä. Muistikuvat eivät enää olleet erityisen selkeitä, mutta positiivissävytteisiä. Oli kiva leikkiä, pelata ja liikkua yhdessä. Kaikilla haastateltavilla ei ollut aikaisempaa kokemusta seurakunnan toiminnasta. Jotkut haastatelluista eivät muistaneet osallistuneensa koskaan seurakunnan järjestämään toimintaan paitsi koululaisjumalanpalveluksiin.

siis mä oon joskus pienempänä ainaki osallistunu enemmän.... ainaki johonki eläinkerhoon

Lähinnä rippikoulun käynneille tarkoitettujen nuorten illat olivat tulleet haastateltaville tutuiksi rippikoulun puitteissa, koska osa rippikouluopetuksesta järjestetään nuorten illoissa. Nuorten illoista haastateltavilla oli haastatteluvastausten mukaan hyviä kokemuksia. Illoissa näki tuttuja ystäviä ja pääsi etukäteen ennen leiriä tutustumaan leirille tuleviin nuoriin ja ohjaajiin. Nuorten illoissa vastaajat tuntuivat arvostavan erityisesti toisten nuorten seuraa. Vastauksiin vaikutti varmasti se, että oma rippikoulu oli lähellä nuorten iltoihin osallistuessa. Rippikoulun käymisen jälkeen kokemukset nuorten illoista voisivatkin olla erilaisia.

Isosten kokemukset seurakunnan toiminnasta olivat odotusten mukaan runsaammat, ovathan he jo seurakunnan toiminnassa aktiivisesti mukana. Isosten kokemukset keskittyivätkin enemmän rippikouluun ja sen jälkeisiin kokemuksiin vaikka muutama haastateltava mainitsi myös lapsuusajan kerhot ja pyhäkoulun.

oon kyl käyny pienenä jossain seurakunnan jossain kerhossa tai jossain tai tälle, mut en kyl yhtään muista just, et mitä siellä tehtiin, mut siellä sai välipalaa.

Tuoreemmat kokemukset olivat rippikoulusta ja sen jälkeisestä isoskoulutuksesta. Kokemusta oli tullut myös yhteisistä retkistä, festareista, nuorten illoista, isosleireistä ja isostapahtumista. Isokset kokivat seurakunnan toiminnan hyvin positiivisena. Nuorten mukaan toimintaa leimasi hyvä yhteishenki, yhteistyö ja hyväksyvä ilmapiiri.

Sellanen positiivinen, positiivinen ja hyvä toi ilmapiiri et kaikki voi olla omia itsejään ja hyväksytään ja tääl on hauskaa aina.

Nuoret nauttivat saadessaan olla omina itsenään toisten samoista asioista kiinnostuneiden seurassa, joko vain iltaa istuen tai jonkin toiminnan äärellä. Samanhenkiset ystävät ja mahdollisuus tutustua uusiin ihmisiin olivat vahvoja kannustimia toimintaan osallistumisessa.

Osalla isosista mielikuvat seurakunnan toiminnasta olivat olleet hyvät jo ennen isostointaan mukaan tuloa ja ne olivat vahvistuneet toimintaan osallistumisen myötä. Seurakunnan toimintaan mukaan tuleminen koettiin helpoksi ja palkitsevaksi. Mukana oli toki myös heitä, joiden mielikuvat ennen olivat olleet melko negatiivisia, mutta olivat muuttuneet positiivisemmiksi toimintaan osallistumisen myötä.

et luullaan, et puhutaan vaan jostain siis pelkästään koko ajan jostain Jumalasta tai Jeesuksesta... nii mulhan oli tollanen mielipide just tästä ja on ehkä vähän vieläkin, mutta ihan turhaan.

Hyvän yhteishengen ja mukavan yhdessäolon lisäksi nuoret kokivat seurakunnan toiminnassa mukana olon kasvattavaksi. Nuoret kertoivat hyötyvänsä esimerkiksi harrastuksissaan seurakunnan nuorisotyössä oppimistaan taidoista. pelien ja leikkien lisäksi kokemusta karttui ryhmässä toimimisesta sekä lasten ja nuorten kanssa toimimisesta. Myös vastuunkannon oppiminen koettiin positiiviseksi. Turvallisessa hyväksyvässä ilmapiirissä oli helppo opetella vastuunkantoa muistakin kuin itsestä ja apua ja ohjeita oli nuorten mukaan saatu riittävästi niitä kaivattaessa.

Toiminta koettiin positiiviseksi myös toisille tuodun ilon kautta. Osallistumiset lasten askartelupäiviin ja erityisesti vanhuksille suunnatut joululauluhetket olivat olleet isosille mieleenpainuvia kokemuksia.

se ku laulettiin joululauluja mummoille nii siitä tuli tosi hyvä mieli ja sen takii se on kiva tehdä sitä.

5.2. Tiedonsaanti

Haastattelun toinen teema käsitteli tiedonsaantia seurakunnan toiminnasta. Tietoa seurakunnan nuorten toiminnasta haastateltavat olivat saaneet eri lähteistä. Perinteiset tiedotuskanavat olivat yllättävänkin hyvin seurattuja. Paikkakunnan lehdissä julkaistavat seurakuntatiedot olivat nuorille tuttuja. Seurakunnan toiminnasta toivottiin tiedotettavan myös postin välityksellä. Kenties tärkeimmäksi tiedotuskanavaksi muodostui kuitenkin koululla oleva ”pylväs”, jossa toimii seurakunnan tapahtumista kertova ilmoitustaulu. Pylväässä tiedotetaan kaikesta toiminnasta, mitä nuorisotyö järjestää. Toisinaan nuoret hakevat myös pylvääseen jätettyjä ilmoitus- tai turvalomakkeita täytettäväkseen, kun aikovat osallistua leireille tai retkille. Tärkeiksi tiedotuskanaviksi todettiin myös ystävät

ja äiti sekä seurakunnan nettisivusto useammassakin vastauksessa. Koulussa pidetyt infotilaisuudet ovat myös jääneet nuorten mieleen.

Sosiaalisen median kanavat olivat nuorille tuttuja, mutta tiedotuskanavina näistä kaikki eivät aukottomasti nauttineet nuorten suosiesta. Facebookin suosion laskun olen huomannut myös omassa työssäni ja tiedotuksessa onkin panostettu muihin kanaviin. Rippikoulun aikana perustettiin seurakunnan nuorisotyölle Instagram-tili, mutta se ei vielä leirin aikana ollut vetänyt rippikoulua käyviä puoleensa. Puhelimen puuttuminen tai se, ettei itse kuulu yhteisöön hankaloitti tiedon saantia. Lisäksi tietoa ei koettu välttämättä tarpeeksi oleelliseksi ja mielenkiintoiseksi, vaikka välineet tilin seuraamiseksi olisivatkin olleet saatavilla.

Suurimman suosion sosiaalisten medioiden viestintävälineistä sai ehdottomasti eri tarkoituksiin eri ryhmille perustetut WhatsApp-ryhmät. Ryhmät osoittautuivat suosituiksi ja lähes kaikki rippikoululaiset ovat oman rippikouluryhmänsä WhatsApp-ryhmään liittyneet. Ryhmät on koettu tarpeellisiksi informaatiokanaviksi ja tieto on tavoittanut kaikki ryhmän jäsenet samanaikaisesti. Ryhmissä on syntynyt myös keskustelua rippikoululaisten kesken ja WhatsAppin kautta rippikoululaisten on helppo tavoittaa myös rippikoulun ohjaajat. Isosille on perustettu omat ryhmänsä. Ryhmään tuleva tieto oli juuri saajalleen kohdistettu ja ajankohtainen. Lisäksi puhelimeen jäi merkki viestin saapumisesta, jolloin sen muisti ja huomasi tarkistaa. Jos itsellä ei ollut puhelinta käytössä juuri sillä hetkellä, saattoi informaation kysyä kaverilta. Nuoret arvostivat myös WhatsApp-ryhmän vuorovaikutteisuutta. On kuitenkin huomattava, että WhatsApp-ryhmä toimii vasta, kun seurakunnan toimintaan on jo tultu mukaan.

Parhaiten nuoret oli saanut liikkeelle kotiin tullut rippikoulusta kertova kirje, mikä johdattaa varmasti siitä, että rippikoulun käyminen on edelleen suosittua nuorten keskuudessa. Toisaalta kotiin lähetetty kirje tavoittaa jokaisen, eikä jää helposti huomaamatta, joten kirjeen merkitystä tiedotuksessa ei voi kokonaan unohtaa. Selkeästi tiedotuksessa onkin hyvä yhdistellä modernimpia ja perinteisempiä tapoja.

Nuorilla oli usein selvillä, mistä tietoa saa, mutta silti heillä ei välttämättä ollut selkeää käsitystä seurakunnan toiminnasta. Tilannetta kuvaa varsin hyvin erään isosena toimineen lausahdus ajasta ennen omaa rippikoulua.

Tiesin, että on jotain leirejä niinku just järjestetään, mut en sen paremmin eikä mua kyl ihan hirveesti vielä silloin kiinnostanutkaan nii sit en oo niihin perehtynyt silloin.

Isokset mainitsivat osin samat informaatiolähteet kuin rippikoululaisetkin, koulun ”pylvään”, seurakunnan nettisivut ja paikallislehdet. Isosten vastaukset erosivat rippikouluisten vastauksista, sillä he olivat jo seurakunnan toiminnassa mukana, ja saivat tietoa myös esimerkiksi seurakunnan työntekijöiltä. Suullisesti kerrottu tieto koettiin tärkeäksi. Seurakunnan toiminnassa mukana oleva saattoi saada tietoa myös suoraan nuorisotyöntekijältä. Toiminnassa mukana olo mahdollisti pääsyn monipuolisemman informaation lähteille. Lisäksi on oletettavaa, että jo jossakin toiminnassa mukana olevilla on matalampi kynnyks osallistua johonkin toiseen toimintaan.

Seurakunnan toiminnassa mukana olevat isokset pääsivät helposti eri asioiden ympärille koottujen WhatsApp-ryhmien jäseniksi. Ajantasaista tietoa saatiinkin juuri parhaiten isosten WhatsApp-ryhmästä.

Kun on ne WhatsApp-ryhmät ja tällaset niin nyt tietää aina koska on nuorten ilta tai mikä millonkin.

WhatsApp-ryhmissä tapahtuvaa tiedotusta isokset kiittivät, kuten myös rippikoulua käyneet, sen vuorovaikutteisuuden vuoksi. Toisaalta isokset nostivat esiin saman haasteen kuin rippikoululaiset: informaatiota oli tarjolla, mutta jostakin syystä se ei ollut tavoittanut nuoria ennen rippikoulun alkua. Isosten haastatteluissa kuten myös nuorempien kohdalla korostui myös kavereiden merkitys tiedonvälittäjänä. Kun vertaisryhmässä joku innostuu lähtemään mukaan, muiden oli helpompi seurata mukana. Lisäksi toisten nuorten esimerkki koettiin innostavaksi. Esimerkki sai nuoren tarttumaan tarjolla oleviin toimintamahdollisuuksiin.

koska mun omalla riparilla mä näin, mitä isokset teki... määki halusin isoseks.

WhatsApp-ryhmät saivat sekä isosilta, että rippikoulua käyville kiitosta ajankohtaisuuteen ja asioiden oleellisuuteen liittyen. Rippikoululaisten ryhmässä esillä olevat asiat koskivat rippikoulua eikä tietoa tarvinnut seuloa saunailtojen ja lastenleirien seasta. Seurakunnan nettisivuihin nuoret suhtautuivat kriittisesti, sivut päivittyivät huonosti ja tieto oli vaikeasti etsittävässä eikä Facebook-sivujenkaan kohdalla elämä ollut aina kovin mutkatonta. Facebook ja Instagram kuitenkin jakoivat nuorten mielipiteitä, molem-

mille löytyi kannattajansa. Molemmilla oli tiedottamisessa etunsa ja haittansa. Nuoret arvostivat sitä, että Facebookista tuli puhelimeen ilmoitus, kun uusi viesti oli tullut, mutta toisaalta taas juuri perustettu Instagram-tili oli ajankohtaisempi. Tiedotuksessa isokset luottivat kuvan voimaan.

ku on joku kuva nii se on aina kutsuvampi.

Isokset olivat valmiita ottamaan käyttöön myös Snapchatin tiedotuksessaan saadakseen myös itseään nuoremmat kiinnostumaan seurakunnan toiminnasta. Oli nähtävissä, että isokset kokivat olevansa osa yhteisöä, joka tuntui olevan heille tärkeä senkin jälkeen, kun he itse siirtyisivät omassa elämässään eteenpäin opiskelemaan. Useammassa vastauksessa tuli, että he ovat huolissaan siitä, että heistä nuoremmat eivät olleet niin kiinnostuneita seurakunnan toiminnasta ja miten saada uusia isosia, kun he lopettavat ja siirtyvät opiskelemaan toisille paikkakunnille.

Isosten mielestä rippikouluun kuuluvat nuorten illatkaan eivät ole kovin hyvää mainosta seurakunnan nuorisotyöstä, koska nuorten illan rippikouluvaatimukseen kuuluva osuus keskittyy pääasiassa opetukseen, eivätkä tulevat rippikoululaiset pääse näkemään nuorten illoista sitä puolta, joka koostuu yhteisöllisestä hauskanpidosta peleistä ja illanvietosta toisten nuorten kanssa ilman suorituspainetta.

5.3. Toiveet

Haastattelun kolmas teema käsitteli nuorten toiveita seurakunnan tulevalle toiminnalle. Rippikoululaisten toiveet seurakunnan toiminnalle olivat vielä selkiytymättömiä. Nuoret eivät oikein tieneet, mikä olisi kiinnostavaa ja mihin he haluaisivat osallistua. Vastauksista oli havaittavissa, että sen sijaan, että he olisivat itse kertoneet, mitä he haluaisivat tehdä, he yrittävät keksiä seurakunnalle sopivaa toimintaa. Rippikoululaisten tuntui olevan vaikea keksiä sellaista toimintaa, joka olisi sillä hetkellä kiinnostanut heitä ja jota seurakunta voisi toteuttaa. Toisaalta vastauksiin vaikutti varmasti se, ettei nuorilla ollut vielä kovinkaan paljoa kokemusta seurakunnan nuorisotyöstä ja siitä, millaista se voisi

olla. Ideoita erilaiseen toimintaa tuli rippikoululaisilta melko vähän, vaikka heille kerrottiin, että kaikenlaiset ideat otetaan vastaan.

Nuorilla oli kyllä erilaisia ideoita, mutta tarkempi tarkastelu osoitti, että he eivät itse välttämättä halunneet osallistua ehdottamiinsa toimintoihin vaan suunnittelivat niitä yleensä vähän itseään nuoremmille.

Urheiluu, kokkikerhoo, joku käsityöjuttu, nuoremmille siis nämä.

Oman ikäisten toiminnalle esitetyt toiveet olivat hyvinkin yksinkertaisia ja helposti toteutettavissa olevia retkiä luontoon, lyhyitä leirejä, retkiä lähiympäristöön, erilaisia tapahtumia tai vaikka retki seikkailupuistoon.

Nuoret toivoivat seurakunnan toiminnan olevan vähän nykyistä aktiivisempaa, mutta ei kovin sitouttavaa. Vaikka kaikki nuoret eivät halunneet sitoutua viikoittaiseen toimintaan, osa heistä piti kuitenkin hyvänä sitä, että toiminta olisi säännöllistä ja siihen voisi halutessaan osallistua silloin kun itselle ja omaan aikatauluun parhaiten sopisi.

Erilaisten retkien, leirien ja tapahtumien lisäksi nuoria kiinnosti liikunta, joka oli jäänyt lapsuuden seurakunnan leireistä ja kerhoista positiivisena mieleen. Ohjattujen lajiliikuntaharrastusten oheen olisi tilausta vähän vapaamuotoisimmille liikuntamahdollisuuksille, joihin voisi osallistua ilman suurempaa lajituntemusta tai suurempia tavoitteita.

Rippikoululaisten toiveet seurakunnan toiminnasta olivat sen verran selkiytymättömiä ja niukkoja, että kysymys siitä, haluavatko he itse olla mukana järjestämässä toimintaa ei tuntunut oleelliselta. Isosilla oli jo selkeä kuva, mitä he seurakunnan toiminnalta odottavat. Erilaisia ehdotuksia ja ideoita tuli paljon.

Osa ehdotuksista oli samoja kuin rippikoululaisilla, retkiä luontoon ja lähiseudulle, uimareissuja ja piknikkejä. Isokset toivoivat kuitenkin, että retkillä ja tapaamisissa olisi jokin teema ja nuoria koskettava aihe, josta voitaisiin keskustella yhdessä olemisen lomassa. Nuorten illat saivat kannatusta, vaikka osalla nuorista oli vaikeuksia jakaa aikansa eri harrastusten kesken. Säännölliset nuorten illat mahdollistavat sen, että ainakin joskus oli mahdollisuus päästä mukaan. Nuorten iltojen keskiössä oli yhdessäolo samanhenkisten ystävien kanssa.

Yhdessä käsiteltävien teemojen ohella leivonta, ruoka ja yhteinen ruuanlaitto olivat nuorille tärkeitä. Lapsuusajan kerhoistakin saatettiin muistaa vain eväiden syönti. Nuorille

samanhenkisten seura on oman identiteetin rakentumisen kannalta tärkeä ja mikä sitoo ihmisiä enemmän kuin yhdessä valmistettu ja syöty ruoka.

Rento yhdessäolo sai kaverikseen aktiivisen tekemisen, parhaimmillaan ne täydentävät toisiaan. Toiveissa oli jotain toiminnallista, näytelmien tekemistä, elokuvia ja tyttöjen iltoja ja ruuanlaittoa ja syömistä. Toiveet olivat melko perinteisiä, eivätkä toiveet olisi kovin vaikeita toteuttaa.

joku jumppa tai jotain aktiivista tekemistä

Rippikoululaisten tapaan myös isokset ehdottivat samana vuonna konfirmoitujen tapaamisia. Nuorten mielestä olisi mukava nähdä ja kuulla, mitä toisille on tapahtunut rippikouluvuoden jälkeen.

Selkeäksi omaksi kokonaisuudekseen isosilla nousi toiveet erilaisista nuorille tarkoitettuista hengellisistä tilaisuuksista. Halu saada kokea hengellisyyttä ja uskonnollisuutta omaan ikään kuuluvalla tavalla oli ilmeinen.

nuorten messu ja se ei ois pelkkää semmosta tönöttämistä niinku ehkä kirkossa on

Myös tutustuminen toisten seurakuntien kirkkoihin, jumalanpalveluksiin tai toiseen uskontokuntaan koettiin mielekkääksi. Isokset toivoivat myös tutustumisretkiä toisten seurakuntien nuorisotyöhön ja niiden toimintaan osallistuviin nuoriin.

Rippikoululaisten tapaan myös isosten mielipiteet jakaantuivat siinä, toivovatko he jokaviikkoista säännöllistä toimintaa vai harvemmin tapahtuvaa toimintaa. Viikoittaisen nuorten illan lisäksi tai sijaan nuoret toivoivat harvemmin tapahtuvaa, mutta vähän isompaa tapahtumaa, johon ehkä olisi enemmän mielenkiintoa osallistua. Samoin nuoret toivoivat harvemmin järjestettäviä koko viikonlopun kestäviä tapahtumia, leirejä ja retkiä, joissa olisi mahdollisuus tavata isosia ja muitakin nuoria. Seurakunnan omat festarit tai muu samantapainen vähän isompi tapahtuma oli myös isosten haaveissa.

Isosten kanssa keskustelimme myös isosten omasta roolista eri tapahtumien ja toiminnan järjestämisessä. Tarkoituksena oli kartoittaa, miten nuoret kokevat osallisuuden seurakunnassa. Tuloksia analysoidessa pohdin, että jo kysymyksen asettelu oli omiaan johtamaan keskustelun osallisuudesta hyvin kapeaksi. Vastauksista näkee, että nuoret ovat ajatelleet osallisuutta pelkästään joidenkin tilaisuuksien ja tapahtumien järjestämi-

senä. Toiset olivat innokkaita ja valmiita ottamaan ohjat omiin käsiinsä, varsinkin erilaisten suurempien tapahtumien suhteen. Ehdoton edellytys oli, että kukaan ei joutuisi yksin keksimään ja järjestämään toimintaa vaan tehtävät hoidettaisiin yhdessä. Vastuu myös epäilytti ja osa nuorista oli sitä mieltä, että on mukavampaa olla osallistujana toisen suunnittelemassa toiminnassa.

Suurempien tapahtumien järjestämisen lisäksi nuoria kiinnosti ohjaustoiminta esimerkiksi lasten kerhoissa. Lisäksi järjestelyn alla oli nuorten kuoro, jossa he suunnittelivat laulavansa vähän uudempia lauluja.

Kaiken toivotun toiminnan yllä leijui osin sanatonkin toive, että mitä tahansa toiminta olisi, olisi mahdollisuus viettää aikaa samanhenkisessä vertaisryhmässä, saada tulla hyväksytyksi ja tehdä yhdessä yhteiseksi hyväksi.

et siä ois niinku mukavii ihmisii ja kaikki tulis toimeen toistensa kans ja olis kavereit

6 JOHTOPÄÄTÖKSET JA POHDINTA

6.1 Loppupäätelmät

Tässä opinnäytetyössä tutkin sitä, mitä kokemuksia nuorilla on Kokemäen seurakunnan toiminnasta ja millaisia toiveita heillä on toiminnalle rippikoulun jälkeen. Tavoitteena oli saada tietoa siitä, miten nuoret saavat parhaiten tietoa seurakunnan tapahtumista ja tilaisuuksista sekä millaisia kokemuksia heillä on toiminnasta ja mitä he toivoisivat toiminnalta tulevaisuudessa. Tutkimuksen avulla on tarkoitus kehittää Kokemäen seurakunnan nuorisotyön toimintaa ja tiedotusta jatkossa. Opinnäytetyön avulla sain paljon hyödyllistä tietoa aiheesta ja sitä tullaan hyödyntämään toimintaa ja tiedotusta suunniteltaessa.

Osa tuloksista oli ennustettavissa, mutta mukana oli yllättävääkin uutta tietoa. Rippikoululaisten tiedot seurakunnan toiminnasta olivat hyvin hataria ja muistikuvat liittyivät monilla selvästi varhaislapsuuden päiväkerho- ja pyhäkouluaikeihin. Vain muutamat muistivat käyneensä varhaisnuorten kerhoissa, mikä voi selittyä sillä, ettei seurakunta ole järjestänyt tarpeeksi toimintaa alakouluikäisille tai tätä toimintaa ei ole markkinoitu riittävän tehokkaasti kohderyhmälle. Jatkossa tämä ryhmä voitaisiin paremmin huomioida sekä toiminnan, että tiedotuksen suunnittelussa.

Haastatteluista jäi kuva, että rippikoululaisten kokemukset seurakunnan toiminnasta olivat yllättävänkin vähäiset, osallistumisesta oli kulunut aikaa ja muistikuvat olivat jomelko haalistuneita. Vaikka mielikuvat seurakunnan toiminnasta olivat pääosin positiivisia, eivät nuoret osanneet välttämättä eritellä mikä teki toiminnasta erityisen mukavaa. Toisaalta rippikoululaisilla ei vielä ollut kokemusta seurakunnan nuorisotyöstä sillä varsinainen nuorisotyö on suunnattu rippikoulun käyneille nuorille.

Yleisesti ottaen haastatellut kokivat seurakunnan toiminnan positiivisena. Nuorten mielestä toimintaa leimasi hyvä yhteishenki, yhteistyö ja hyväksyvä ilmapiiri. Myös Köyken (2014, 103) mukaan nuoret lähtevät toimintaan mukaan juuri tästä syystä. Työnteki-

jällä, isosilla ja vanhemmilla seurakuntanuorilla on suuri merkitys positiivisen, luotettavan ja hyväksyvän ilmapiirin luomisessa. Syitä siihen, etteivät nuoret osallistuneet rippikoulun jälkeen seurakunnan toimintaan, olivat muut harrastukset tai se, ettei kiinnostusta.

Tulokset olivat hyvin samansuuntaisia kuin Isokuortti, Rintämäki ja Heinimo (2014) olivat saaneet tulokseksi omassa opinnäytetyössään ja Myllymäki (2015) omassaan. Nuorille on tarjolla paljon erilaista toimintaa vapaa-ajalle, joka osaltaan kilpailee seurakunnan järjestämän toiminnan kanssa. Alun perin suunnitelmissa oli kysyä vähän laajemmin, miksi nuoret eivät osallistu toimintaan. Tutkimusprosessin aikana ja etenkin haastattelutilanteessa huomasin kuitenkin, ettei osallistumattomuuden syy ollut luonteva keskustelunaihe ryhmähaastattelussa. Yritin saada haastatteluissa nuoria keskustelemaan siitä, minkä vuoksi he eivät ole osallistuneet seurakunnan toimintaan, mutta keskustelu aiheesta oli vaisua. Yksilöhaastattelussa olisi mahdollisesti pystynyt paremmin keskustelemaan nuoren kanssa siitä, miksi juuri hän koki seurakunnan toiminnan vieraina tai miksi osallistuminen oli jäänyt vähiin. Toisaalta nuorten saattaa olla vaikea selittää, mikseivät osallistu toimintaan, sillä syy voi olla itsellekin epäselvä.

Osa nuorista oli haastattelutilanteessa vähäsanaisia ja myöntelivät toistensa vastauksille. Haastattelutilanteen onnistumiseen vaikutti varmasti se, ettei rippikouluikäisillä aina ollut juurikaan kokemusta seurakunnan toiminnasta, eikä toiminta ja siitä tiedottaminen olleet heille tuttuja. Toisaalta myös ryhmässä keskusteleminen saattoi olla nuorille jännittävää. Keskustelu olisi saattanut olla sujuvampaa, jos nuoret olisivat olleet haastattelutilanteessa rippikoulua varten muodostetuissa pienryhmissä, jossa osallistujat olisivat olleet tutumpia.

Isot olivat selvästi haastattelutilanteessa rennompia, sillä ryhmä oli heille tutumpi ja myös käsiteltävä aihe oli tuttu ja heillä oli siitä paljon sanottavaa. Jo etukäteen arvelin, että isosilla olisi rippikoululaisia enemmän tietoa järjestettävästä toiminnasta. Lisäksi isot ovat itse olleet mukana järjestämässä toimintaa ja tämä näkyi myös heidän vastauksissaan. Toisaalta isosilta saatiin arvokasta tietoa toiminnasta ja tiedotuksesta, siitä mikä toimii ja mitä pitäisi parantaa.

Ne nuoret, jotka olivat lähteneet mukaan isostoimintaan, osasivat jo selkeämmin sanoittaa toiveitaan ja odotuksiaan. He kokivat seurakunnan hyvin positiivisena sekä ilmapiirin, että toiminnan puolesta. Nuoret lähtevät isoskoulutukseen eri syistä, kuten Isoja ihmeitä (2016) meille kertoo. Kokemäen seurakunnankin rippileireiltä löytyy isosia,

jotka ovat innostuneet seurakunnan toiminnasta jo lapsuudessa. On niitä, jotka tulevat isosiksi sosiaalisten motiivien vuoksi. Toiset taas ovat kiinnostuneet selvästi enemmän hengellisistä asioista ja aina löytyy myös niitä, jotka eivät ole kovin kiinnostuneita mistään edellä mainituista. Tutkimukseen osallistuneet isokset olivat innokkaita ja valmiita kehittämään toimintaa. Tärkeää heille oli, että he saavat antaa tuleville ikäryhmille hyvän kokemuksen leiristä. Heillä oli myös monenlaista ideaa toteutettavaksi. Vaikka osa toivoi pitkiäkin retkiä, jopa ulkomaille asti, yllätyin kuinka nuoret toivoivat myös helposti toteutettavia retkiä ihan lähiseudulle. Aktiiviset isokset ovatkin parasta mainosta seurakunnan nuorisotyölle. He näyttävät omalla toiminnallaan, mitä seurakunta rippikoulun jälkeen nuorille tarjoaa ja siirtävät rippikouluperinteitä, tapoja, leikkejä ja lauluja, eteenpäin tuleville sukupolville. (Köykkä 2014, 40–41.)

Haastattelujen perusteella toisilla nuorilla oli hyvinkin negatiivinen kuva seurakunnasta ennen rippileiriä, eikä seurakuntaa koeta kovin kiinnostavaksi. Siihen vaikuttaa osaltaan se, etteivät nuoret tienneet toiminnasta, eivätkä olleet osallistuneet siihen. Vaikka seurakuntien tekemä kasvatustyö on laadukasta, ovat väliinputoajina 10–14-vuotiaat, joita ei välttämättä enää perinteinen kerhotoiminta kiinnosta ja vasta 15-vuotiaana tulee rippikoulu. Kirkolliskokous onkin tehnyt aloitteen, että 10–14-vuotiaiden kristillinen kasvatusta otettaisiin erityisen kehittämisen kohteeksi. (Hakkarainen ja Vappula 2015.) Kokeilemisen seurakunnassa on ollut kaksi nuorisotyönvirkaa, joista toinen lakkautettiin noin viisi vuotta sitten. Herääkin kysymys, että näkyvätkö viran lakkauttamisen seuraukset nyt osittain tämän tutkimuksen vastauksissa. Kahden nuorisotyöntekijän työpanos voisi olla merkittävä panostus esimerkiksi juuri varhaisnuorisotyöhön, mikä on tällä hetkellä jäänyt vähemmälle huomiolle. Useamman työntekijän avulla toiminnan suunnittelu, toteuttaminen ja siitä tiedottaminen onnistuisi varmasti nykyistä tehokkaammin.

Tutkimuksessa nousi esille, miten nuoret haluavat olla iloksi ja avuksi muille. Ennen joulua olemme perinteisesti käyneet laulamassa laitoksissa ja yksinäisten vanhusten luona, erityisesti tätä kannattaa jatkaa, sillä joka vuosi vanhuksilta tulee kiitosta ja nyt myös tutkimukseen osallistuneet nuoret kertoivat kokeneensa tapahtuman hyvin positii-visena.

Seurakunnalle on selkeä haaste osallistaa alle rippikouluikäiset nuoret. Varsinkin kun rippikoulun jälkeen nuoret ovat jo usein valinneet harrastuksensa ja aikaa ei enää välttämättä ole seurakunnan tarjoamalle toiminnalle. Seurakunnan toiminnalle nuorilla oli

erilaisia odotuksia. Osa toivoi erityisesti retkiä, osa taas toivoi vakituista viikoittaista ohjelmaa. Monen toiveena oli, ettei toiminta olisi liian sitovaa, eikä siihen tarvitsisi välttämättä osallistua joka viikko. Seurakunta voisikin tarjota vaihtoehdon nuorten harrastuksille, jotka rippikouluikässä ovat monesti jo hyvin vaativia ja aikaa vieviä. Seurakunnan vahvuutena voisi olla juuri matalan kynnyksen toiminta, johon osallistuminen olisi mahdollista silloin tällöin ja jossa olisi tarjolla rentoa yhdessäoloa ja erilaista aktiviteettia.

Kuten Köykkäkin muistuttaa, rippikoulun jälkeen seurakunta saa vain murto-osan nuoren ajasta käyttöönsä, koska nuorilla on niin paljon muita aktiviteetteja (Köykkä 2014, 130.) Etenkin isoset toivat monipuolisesti esille positiivisia puolia seurakunnan toiminnasta, mutta heiltä sain myös kriittisiä arvioita siinä, mikä ei ole onnistunut tai mihin voisi panostaa enemmän.

Thitz (2013, 97) on väitöskirjassaan todennut, että ihminen kiinnittyy seurakuntaan osallisuuden kautta. Hän haluaa olla yhteisössä toimijana, käyttää lahjojaan ja luoda mielekästä toimintaa. Tämä tuli hyvin esille nuorten vastauksissa. He halusivat olla mukana suunnittelussa ja järjestämisessä, mutta toisaalta vastauksista kävi ilmi, että joskus on vain kiva tulla ja kuulla ja katsoa, mitä työntekijät ovat järjestäneet. Kokemäen seurakunnassa nuorten illat järjestetään perjantaisin, jolloin nuorilla on ehkä rankkakin kouluviikko takana ja ymmärrettävästi silloin on vain mukava olla. Nuorten vastauksista nousi ajatus siitä, ettei aina tarvitse olla järjestettyä toimintaa vaan joskus on mukava vain olla ja vaihtaa kuulumisia.

Yllättävän monet nostivat vastauksessaan esille ruuan. Tilaisuudessa pitää nuorten mielestä olla tarjolla jotakin ruokaa ja joskus osallistutaan jo pelkän tarjoilun vuoksi. Ruoka ei yleensä ole ollut seurakunnan toiminnassa pääosassa, mutta ruokaa on melkein joka tilaisuudessa tarjolla jossakin muodossa. Aiemmin en ajatellut, että ruoka olisi nuorisolle näin keskeisessä asemassa. Tuloksia analysoidessani kuitenkin huomasin, että kauaksi ei olla tultu alkuseurakunnan ajoista, kun kokoonnuttiin yhteen kuulemaan opetusta, syömään ja rukoilemaan (Apt. 2:42). Tarjoilun merkitys tulisi jatkossakin huomioida kaikenikäisten seurakuntalaisten toiminnassa.

Rippikoululaisille ja isosille perustetut WhatsApp-ryhmät ovat selvästi olleet menestys. Siitä tuli kiitosta sekä rippikoululaisilta, että isosilta. Vaikka WhatsApp-palvelulla on Suomessakin yli puolitoista miljoonaa käyttäjää (Simojoki 2016, 109), eivät kaikki rip-

pikoululaiset käytä sitä. Tämä haastaa työntekijää, koska informaatiota pitää jakaa monessa eri paikassa. Entä sitten, kun WhatsApp-ryhmässä käydään keskustelua jostain tietystä aiheesta ja ne, joilla ei sovellusta ole, jäävät ulkopuolelle?

Jo ennen haastattelujen tekoa Kokemaen seurakunnan nuorisotyö aloitti Instagramin käytön. Tili löytyy nimellä @kokemaenpappis. Nuoret olivat tätä toivoneet ja siitä oli ollut puhetta aiemmin, mutta kesäkuun rippileirillä tili avattiin. Tällä hetkellä tilillä on yli 160 seuraajaa ja nuoret päivittävät tiliä kanssani innokkaasti. Toisaalta Instagram-tilin seuraaminen ei välttämättä ole luontevaa niille nuorille, jotka eivät ole aktiivisesti mukana seurakunnan toiminnassa. Kun oma identiteetti on vasta muotoutumassa, seurakunnan Instagram-tilin seuraaminen ei välttämättä ole ystäväpiirissä omaa statusta nostava sijoitus.

Vaikka nuorilla oli tietoa seurakunnasta, kokemukset seurakunnan nuorisotoiminnasta olivat melko vähäiset. Hyväkään tiedotus ei välttämättä tavoita nuoria, jos asiaa ei koeta kiinnostavaksi. Pohdittavaksi jää myös, mitä seurakunnalla on tarjota yli 10-vuotiaille varhaisnuorille, jotka ovat jo ohittaneet kerhoiän, mutta eivät ole vielä rippikouluikäisiä.

Tiedotuksen pitää jatkossakin tapahtua siellä, missä nuoret itse ovat. Nuoret saattavat nopeastikin vaihtaa sovelluksesta toiseen. Nyt Instagram on nuorten suosiossa ja Facebookin suosio on selvästi vähentynyt nuorten keskuudessa. Isot ideoivat myös Snapchat-tiliä, mikä kertoo siitä, että nuorten on tärkeää saada jaettua tietoa siellä, missä he itse ovat. Työntekijälle erilaisten tilien päivittäminen voi olla työlästä, mutta ehkä tässä asiassa voisi entistä enemmän hyödyntää seurakunnassa mukana olevia nuoria.

6.2 Kehitysehdotukset ja jatkotutkimukset

Opinnäytetyöni myötä sain monia ideoita mahdollisiin jatkotutkimuksiin. Aihe oli erittäin mielenkiintoinen jo siitä syystä, että se liittyi niin kiinteästi omaan työhöni. Kvantitatiivisella tutkimusotteella kerätty tieto olisi ollut moni tavoin erilaista, mutta koen että oman tutkimukseni arvo on nimenomaan laadullisessa otteessa. Haastatteleamalla nuoria

pääsin heidän kanssaan keskusteluyhteyteen ja syksyllä joku haastatelluista tuli kysymään koulun käytävällä, miten tutkimus etenee.

Rippileiri on melko lyhyt, Kokemäellä vain seitsemän päivää. Ensimmäiset haastattelut tein leirin puolivälissä rippikoululaisille. Mietin, olisivatko he rohkaistuneet sanomaan mielipiteitään enemmän, jos haastattelu olisi ollut loppuviikolla ja he ehkä olisivat tienneet vähän enemmän seurakunnan toiminnasta. Myös yksilöhaastatteluilla kerätty tieto olisi voinut tuottaa erilaisia tuloksia. Nyt osa nuorista oli haastattelutilanteessa jännittyneitä ja hieman varautuneita. Toisaalta koin tärkeäksi sen, että nuoret kuuluivat haastattelutilanteissa myös muiden ideoita ja rohkaistuivat ehkä sitten kertomaan omia ideoitaan.

Opinnäytetyön pohjalta on hyvä lähteä kehittämään seurakunnan nuorisotyötä ja sen tiedotusta. Jatkossa kehittämistyötä voi tehdä yhä useammin yhdessä nuorten kanssa, sillä moni kertoi olevansa kiinnostunut suunnittelemaan ja järjestämään toimintaa. Nuorten osallisuutta vahvistamalla toiminnasta saataisiin enemmän nuorten toiveita vastaavaa. Nuoria tulisi ottaa entistä enemmän mukaan myös toiminnasta tiedottamiseen ja ideoimaan esimerkiksi toiminnan markkinointia. Jo nyt nuoret päivittävät nuorisotyön Instagram-tiliä ahkerasti.

Jatkossa olisi mielenkiintoista tutkia, miten nuorten kokemukset toiminnasta ovat muuttuneet ja onko seurakunnan toimintaan saatu mukaan lisää nuoria. Olisi mielenkiintoista tutkia myös sitä, mitä käsityksiä seurakunnan toiminnasta on niillä nuorilla, jotka eivät ole mukana rippileireillä tai muussa seurakunnan toiminnassa. Tavoittaako seurakunnan tiedotus heidät tai saavatko he ollenkaan tietoa mahdollisesta toiminnasta? Haastattelujen perusteella nuoret ovat olleet mukana lapsille suunnatussa toiminnassa ja nyt rippikoulutoiminnassa, mutta sillä välillä seurakunnan toiminta ei ole tavoittanut lapsia ja nuoria. Jatkossa olisi mielenkiintoista tutkia myös sitä, miten nämä lapset ja nuoret saataisiin mukaan toimintaan ja minkälaisesta toiminnasta he olisivat kiinnostuneita.

6.3 Oma ammatillinen kasvu

Opinnäytetyön ideapaperin palautin jo keväällä 2016. Tämän jälkeen kehitin ideaa mielessäni ja yhdessä työtovereideni kanssa. Tutkimussuunnitelmani esitin keväällä 2017. Kesällä 2017 tein haastattelut, jotka antoivat intoa jatkaa työtä, mutta syksyllä työkauden käynnistyessä asioiden aikataulut osoittautuikin ennakoitua vaativammaksi. Alunperin tavoitteena oli saada työ valmiiksi ja valmistua vielä vuonna 2017.

Tavoitteenani oli, että opinnäytetyö palvelisi omaa työtäni mahdollisimman hyvin ja saisin nuorilta vastauksia, mitä he Kokemäen seurakunnalta toivovat. Nuoret lähtivät mukaan ennakkoluulottomasti ja avoimin mielin ja rohkeasti kertoivat toiveistaan ja kokemuksistaan. Osittain nuorten antamat vastaukset ovat olleet nähtävissä jo ennalta, mutta haastattelut toivat myös uutta tietoa ja sellaista vanhaa, mihin kannattaa taas enemmän keskittyä. Koska teen nuorisotyötä pääasiassa yksin, huomaan, että helposti jään tekemään aina samoja toimintoja tai samalla tavalla kuin ennenkin. Nuoret ehkä olisivat valmiita osallistumaan enemmän jo suunnitteluvaiheessa ja heitä kannattaisi siihen ottaa rohkeammin mukaan.

Se, että opinnäytetyö liittyy niin läheisesti omaan työhöni, oli joiltakin osin haasteellista. Mietin, miten suhtautua nuorilta tulevaan kritiikkiin tai toisaalta taas keuhuihin. Myös se, että muistan leiriolosuhteiden ehkä tuovan positiivisempia vastauksia haastatteluihin, mitä mielipiteet seurakunnan nuorisotyöstä todellisuudessa ovat. Mielenkiintoista olisi tutkia myöhemmin, miten samat nuoret ovat osallistuneet leirin jälkeen toimintaan ja mitä ajatuksia heillä on toiminnasta. Toisaalta mielipiteitä on hyvä kysellä rippileirin aikaan, sillä leirin aikana toimintaa järjestetään paljon ja seurakuntaan liittyvät asiat ovat paljon esillä. Koska opinnäytetyö käsitteli niin läheisesti omaa työtäni, tuntui sen tekeminen työpäivän jälkeen ajoittain uuvuttavalta ja raskaalta.

Oman ammatillisen kasvuni kannalta työ oli erittäin hyödyllinen. Sain paljon konkreettisia ideoita toiminnan järjestämiseen, mutta myös vinkkejä siihen, mitä voisin tehdä toisin. Opinnäytetyöprosessin aikana pääsin myös tutustumaan työni taustalla vaikuttavaan teorian tietoon ja sain siitä uutta intoa oman työni kehittämiseen. Opinnäytetyöni ei aina edennyt täysin omien suunnitelmieni mukaan, mutta osin tästä syystä koin prosessin hyvin opettavaiseksi. Suunnitelmia joutui matkan varrella muuttamaan ja vielä haas-

tattelutilanteessakin haastattelurunko eli, eikä keskustelu aina edennyt odottamaani suuntaan.

Koin opinnäytetyöprosessin aikana erityisen innostavaksi kuitenkin juuri nuorten kanssa tehdyt haastattelut. Nuoret olivat halukkaita osallistumaan toiminnan ideointiin ja järjestämiseen myös itse ja nuorten osallisuutta tulee entisestään lisätä jatkossa. Olen muuttanut omia ammattikäytäntöjäni jo opinnäytetyöprosessin aikana ja varmasti jatkan toiminnan kehittämistä näiden tulosten avulla yhä edelleen.

LÄHTEET

- Aaltonen, Marjo; Ojanen, Tuija; Vihunen Riitta ja Vilen, Marika 2003. Nuoren aika. Helsinki: WSOY.
- Dunderfelt, Tony 2011. Elämäkaaripsykologia. 14. uudistettu painos. Helsinki: WSOY.
- Eskola, Jari ja Vastamäki, Jaana 2015. Teemahaastattelu: opit ja opetukset. Teoksessa Valli, Raine ja Aaltola, Juhani (toim.) Ikkunoita tutkimusmetodeihin 1. Metodien valinta ja aineistonkeruu: virikkeitä aloittavalle tutkijalle. 4., uudistettu ja täydennetty painos. Jyväskylä: PS-kustannus. 27–28.
- Hakkarainen, Kaarina ja Vappula, Katri 2015. Mikä ikä? 10–14-vuotiaat seurakuntalaiset. Helsinki: Lastenkeskus ja Kirjapaja.
- Heinimo, Tommi; Isokuortti, Henri ja Rintamäki, Matti 2014. Nuorisotyön houkuttavuus rippikoulun jälkeen Roihuvuoren seurakunnassa. Diakonia-ammattikorkeakoulu. Helsinki. Sosiaalialan koulutusohjelma. Opinnäyte-työ.
- Helminen, Jari (toim.) 2015. Sanoista tekoihin. Osallisuus, kumppanuus ja terveys toiminnan suuntaviivoina. Tampere: Juvenes Print Oy.
- Hirsjärvi, Sirkka; Hurme, Helena 2009. Tutkimushaastattelu. Teemahaastattelun teoria ja käytäntö. Helsinki: Yliopistopaino.
- Hirsjärvi, Sirkka; Remes, Pirkko, ja Sajavaara, Paula 2010. Tutki ja kirjoita. Painos 15.–16. Hämeenlinna: Kariston kirjapaino Oy.
- Hotari, Kaisa-Elina; Oranen, Mikko & Pösö, Tarja 2009. Lapset lastensuojelun osallisina. Teoksessa Bardy, Marjatta (toim.): Lastensuojelun ytimissä. Helsinki: Terveyden- ja hyvinvoinnin laitos, 117–132.
- Isoja ihmeitä. Isostoiminnann linjaus 2016.
- Jokela, Eero 2004. Nuoren hengellinen ohjaaminen. Teoksessa Aaltonen, Heli; Pruuki, Lassi & Saarainen, Pekka (toim.): Rippikoulun käsikirja. Helsinki: Kirjapaja Oy, 57–65.
- Jokela, Eero 2015. 10-14 –vuotiaan hengellisyys tarvitsee tilaa kasvaa. Teoksessa: Hakkarainen, Kaarina & Vappula, Katri (toim.): Mikä ikä? 10-14-vuotiaat seurakuntalaisina. Helsinki: Lasten keskus ja Kirjapaja Oy.

- Kananen, Jorma 2014. Laadullinen tutkimus opin-näytetyönä. Miten kirjoitan kvalitatiivisen oppinnäyte-työn vaihe vaiheelta. Jyväskylä: Jyväskylän ammattikorkeakoulu.
- Kokemäki i.a. Viitattu 26.4.2017. <http://www.kokemaki.fi/>. Tallenne tekijän hallussa.
- Kokemäen seurakunta 2015, Nuorisotyön toimintakertomus 2015.
- Kokemäen seurakunta 2016, Nuorisotyön toimintakertomus 2016.
- Kokemäen seurakunta 2017, Nuorisotyön toimintakertomus 2017.
- Kokemäen seurakunta 2017a, Nuorisotyön toimintasuunnitelma 2017.
- Köykkä, Arto 2014. Nuorisotyön alkeet ja jatko. Helsinki: Lasten keskus ja Kirjapaja.
- Malkavaara, Mikko 2011. Osallisuus ja ihmisen arvo raamatussa. Teoksessa Nurmi, Suvielise & Rantala, Kaisa (toim.): Näyn & kuulun. Lapsen etu ja osallisuus. Helsinki: LK-Kirjat/Lasten keskus, 91–108.
- Muhonen, Mervi & Tirri, Kirsi 2008. Mitä on kristillinen kasvatus? Teoksessa Porkka, Joukko (toim.): Johdatus kristilliseen kasvatukseen. Helsinki: Lasten keskus/LK-Kirjat, 63-82.
- Myllymäki, Sari 2015. Tutkimus rippikoulun vaikuttavuudesta Kangasalan seurakunnassa. Diakoni-ammattikorkeakoulu. Kauniainen. Sosiaalialan koulutusohjelma. Opinnäytetyö.
- Myllyniemi, Sami & Berg, Päivi 2013. Nuoria liikkeellä! Nuorten vapaa-aikatutkimus 2013. Opetus- ja kulttuuriministeriö, Nuorisoasiain neuvottelukunnan julkaisu.
- Nurmi, Suvielise ja Rantala, Kaisa (toim.) 2011. Näyn ja kuulun. Lapsen etu ja osallisuus. Helsinki: LK- kirjat / Lasten keskus Oy.
- Porkka, Jouko 2009. Rippikoulusta seurakunnan vapaaehtoistyöhön – Isoleksi haluamisen motiivit ja odotukset. Teoksessa Innanen, Tapani ja Niemelä, Kati (toim.) Rippikoulun todellisuus. Porvoo: WS Bookwell Oy, 311, 317, 326.
- Raamattu. Suomen evankelis-luterilaisen kirkon kirkolliskokouksen vuonna 1992 käyttöön ottama suomennos. Helsinki: Kirjapaja.
- Riekkinen, Wille 2008. Kristillisen kasvatuksen lähtökohdista. Teoksessa Porkka, Joukko (toim.): Johdatus kristilliseen kasvatukseen. Helsinki: Lasten keskus/LK-Kirjat, 83–93.
- Simojoki, Henriikka 2016. Hyvän blogin salaisuus. Teoksessa Kormilainen, Ville, Ahonen, Jan ja Ijäs, Johannes. Somempi seurakunta. Sosiaalisen median opas. Lasten keskus ja Kirjapaja Oy. 109.

- Suomen ev.lut kirkko 2017 a. Rippikoulutilastot 2016. Viitattu 15.3.2017.
<http://sakasti.evl.fi/sakasti.nsf/sp3?open&cid=Content3F24FC>. Tallenne tekijän hallussa.
- Suomen ev.lut. 2017 b. Seurakuntien väkiluvut 2016. Viitattu 26.4.2017.
<http://sakasti.evl.fi/sakasti.nsf/sp?open&cid=Content3D45B8>. Tallenne tekijän hallussa.
- Suomen ev. lut. kirkon kirkkohallituksen julkaisuja 2012:6 Nuoret seurakuntalaisina. Helsinki 2013.
- Suomen ev.lut. kirkon kirkkohallituksen julkaisuja 2012:5. Tytöt ja pojat seurakuntalaisina 2013. Helsinki: Pekan Offset.
- Suuri ihme. Rippikoulusuunnitelma 2017. Viitattu 30.4.2017.
[http://sakasti.evl.fi/sakasti.nsf/0/400865F07982E0ECC2257D5100209E1D/\\$FILE/SuuriIhme-Rippikoulusuunnitelma2017.pdf](http://sakasti.evl.fi/sakasti.nsf/0/400865F07982E0ECC2257D5100209E1D/$FILE/SuuriIhme-Rippikoulusuunnitelma2017.pdf). Tuloste tekijän hallussa.
- Thitz, Päivi 2013. Seurakunta osallisuuden yhteisönä. Diakonia-ammattikorkeakoulun julkaisuja A Tutkimuksia 40. Tampere: Juvenes Print Oy.
- Terveyden- ja hyvinvoinnin laitos 2017. Viitattu 13.12.2017.
<https://www.thl.fi/fi/web/hyvinvointi-ja-terveyserot/eriarvoisuus/hyvinvointi/osallisuus>. Tallenne tekijän hallussa.
- Tuomi, Jouni & Sarajärvi Anneli 2009. Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi. Helsinki: Kustannusosakeyhtiö Tammi.
- Vilka, Hanna 2015. Tutki ja kehitä. Jyväskylä: PS-kustannus.
- Virtanen, Kalevi 2011. Lapsi ja osallisuuden kirkko. Teoksessa Nurmi, Suvielise & Rantala, Kaisa (toim.): Näyn & kuulun. Lapsen etu ja osallisuus. Helsinki: LK-Kirjat/Lasten keskus, 79–90.

LIITE 1

Kysymysrunko:

– Minkälaisia kokemuksia sinulla on Kokemäen seurakunnan nuorisotyöstä?

Mihin toimintaan olet osallistunut? Millaiseksi olet toiminnan kokenut? Mitkä tekijät ovat vaikuttaneet siihen onko toiminta positiivista/negatiivista? Jos et ole osallistunut, mistä se mielestäsi johtuu?

– Mistä olet saanut tietoa seurakunnan nuorisotyön toiminnasta?

Onko tietoa saanut tarpeeksi?

– Minkälaiset tiedotuskanavat mielestäsi tavoittaisivat nuoret parhaiten?

Millä tavalla luulet parhaiten tiedon seurakunnan toiminnasta tavoittavan sinut? Haluatko esim. kuulua WhatsApp -ryhmiin, joiden kautta toiminnasta tiedotetaan? Seuraatko mainontaa koulun infopöydästä? Some?

– Minkälaista toimintaa toivot seurakunnalta tulevaisuudessa?

Ideoita! Toiminnan luonne: osallistuja vai osanottaja? Avoimeen vai kiinteään ryhmätoimintaan? Säännöllisesti vai epäsäännöllisesti?

– Haluatko vielä lisätä jotain tai kysyä tai kommentoida?